

SLOVENSKI NAROD.

Nahaja vsak dan zvečer izveniši nedelje in praznike ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za Nemčijo celo leto 28 K, za vse druge dežele in Ameriko celo leto 30 K. — Na naročbo brez istodobne vpošiljave naročnine se ne ozira. — Za ostanila se plačuje od peterostopne petič-vrste po 14 h, če se ostanila tiska enkrat, po 12 h, če se tiska dvakrat in po 10 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Knafovih ulicah št. 5. — Upravištvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, ostanila, t. j. administrativne stvari.

Uredništva telefon št. 34.

Pozamezno številke po 10 h.

Upravištvu telefon št. 85.

Slovensko in laško vseučiliško vprašanje.

(Iz dijaških krogov.)

Zgodovina avstrijskih vseučilišč ne pomeni dogodkov, kakršni so se včeraj pripetili na akademskih tleh dunajske univerze. Nemški dijak si divjaško napadli gručo italijanskih dijakov, ki je v avli z vpitjem in prepevanjem Garibaldijeve himne demonstrirala za svoje vseučiliške zahteve in razvil se je boj, ki je po svoji ljutosti presegal vse, kar smo doslej doživeli na akademskih tleh. Kri je ranjenec na obeh straneh lila kar curkoma. V najhujšem poboju so potegnili laški dijak samokrese in streljali na nasprotnike. Petnajst do dvajset strelav so našli očividci in izredna sreča je, da ni bilo mrtvecev.

Italijanski dijak zagovarjajo svoje dejanje s tem, da trdijo, da so ravnali v silobranu. Brezdvomno je, da so bili Italijani v resnici napadeni od nemškega dijaštva, in res je, da je moral biti pritisk na niti 200 mož broječo četo Italijanov izredno hud, saj se je navalila nanje z dveh strani več nego petkratna premoč. Toda o silobranu ne more govoriti, kdor se namenoma poda v boj z neprimerno močnejšim nasprotnikom in kdor prinese zavratno orožje seboj, da ž njim uniči nasprotnika. Saj so se Italijani že ves prejšnji teden očitno bahali, da pridejo z revolverji na univerzo, a akademična oblast, ki je za to vedela, ni nič ukrenila proti temu.

Vsa javnost je edina v tem, da najstrože obsoja nastop Italijanov. Tudi slovensko dijaštvo z ogorčenjem obsoja, kar se je zgodilo včeraj. Obsoja včerajšnje poboje tem bolj, ker so bili z laške strani vnaprej pripravljeni in izzzvani, da sluzijo kot argument za laško — vseučilišče v Trstu. Človek bi ne verjel take gorostasnosti: revolverski atentat argument za najvišje kulturno torišče! In vendar je res. Današnja »Neue Freie Presse« v soglasju z glasilom socialne demokracije »Arbeiter Zeitung« zahteva vsled včerajšnjih dogodkov takojšnjo odprtje laške univerze v Trstu! »Neue Freie Presse« pravi dobesedno:

»So traurig die Vorfälle an der Wiener Universität waren, sie haben doch in die italienische Universitätsfrage Klarheit gebracht. Es gibt

nunmehr keine kleinlichen Palliativmittel mehr wie die Errichtung einer italienischen Fakultät in einem entlegenen Hause in einem Wiener Vororte. Wer die italienische Universitätsfrage zur Ruhe bringen will, hat nur eine Wahl: die Errichtung einer italienischen Universität in Triest. Die italienischen Studenten werden hart büßen für die Ausschreitungen, zu denen sich ihr leicht aufwallendes Blut hinreissen liest, sie werden aber ihr Ziel erreichen. Die italienische Universität in Triest muss und wird errichtet werden.«

Slično pišejo drugi listi. Iz pisave dunajskih listov je tedaj razvidno, da so italijanski dijak svoj namen dosegli: z revolverji si bodo izsilili ustanovitev lastnega vseučilišča. Slovensko dijaštvo je daleč od tega oddaljeno, da bi ne smatralo laške zahteve po lastnem vseučilišču za upravičeno: njih zahteva je prav tako pravična in utemeljena, kot je upravičena zahteva po ustanovitvi slovenskega vseučilišča.

Toda nekaj drugega razburja slovensko dijaštvo v tem hipu. Predvsem prepričanje in zavest, da je v Avstriji možno doseči uresničenje tudi najupravičenejše zahteve le s prelivanjem krvi! Ako dobe Italijani sedaj po dogodkih 23. novembra svoje vseučilišče — katero jim sicer radi privoščimo — bo slovensko dijaštvo prisiljeno, da se oprime istega orožja, ki se ga je z uspehom poslužilo laško dijaštvo.

Zato naj merodajni krogi ne tirajo stvari do skrajnosti. Tudi slovensko dijaštvo je sito raznih ministrskih obljub in hoče enkrat videti dejanja. Če se reši laško vseučiliško vprašanje, nam je prav — seveda Trst kot sedež bodoče laške univerze je a priori izključen: o tem ni mogoča prav nobena diskusija — toda istočasno z laškim vseučiliškim vprašanjem se mora rešiti tudi naša stara zahteva po slovenskem vseučilišču. To zahteva slovensko dijaštvo z vso odločnostjo, sicer bo prisiljeno nadaljevati boj za slovensko vseučilišče po priznanem — laškem receptu.

Pismo iz Srbije.

ut. Belgrad, 23. nov.

Avstro-Ogrska je naprosila Rusijo, Nemčijo, Anglijo, Francijo in Italijo, da po svojih zastopnikih v

Belgradu svetujejo srbski vladi, naj umakne svojo vojsko od meje. Velike sile so se tej prošnji, naravno, odzvale in tako je prišlo do kolektivne note velikih sil, ki je srbski vladi bila izročena pred nekaterimi dnevi in na katero je srbska vlada dala že znani odgovor, da se srbska vojska nikjer ne koncentrira, še manj pa da je istina, da se na meji nahajajo kakor vsaške čete, pripravljene vdreti v Bosno in Hercegovino.

Ta odgovor srbske vlade odgovarja popolno dejanskemu položaju na meji, kjer se nahajajo samo močne vojaške straže, ali o kakih večjih koncentracijah vojske nikomur nič znanega ni, ker se vsi polki nahajajo v navadnih svojih bivališčih. Samo belgrajskoposadka je kakih dvajset dni bila izven mesta na važnejših pozicijah, ali pred dnevi se je tudi ona, pustivši na pozicijah močne straže, vrnila v vojašnice.

Kar se tiče vsaških čet, je stvar popolnoma izmišljena, ker takih čet sploh ni, izvenšiši ako na Dunaju smatrajo, da so legije prostovoljcev — vsaške čete. Pa tudi te legije niso nikjer koncentrirane, nego se vadijo v okrožju v onih krajih, iz katerih so prostovoljci — tudi v Nišu in Pirotu — in te dve mesti vendar nista na avstro-ogrski meji!

Srbska vlada je torej govorila istino, ko je zastopnikom velikih sil odgovorila, da se srbska vojska nikjer, torej tudi na meji ne, ne koncentrira. Na Dunaju so ta odgovor menda razumeli kot slabost in popuščanje. Vsaj gotovo časopisje, katerega zveze z vlado so notorično znane, je začelo tako pisati, ne vedoč, da je srbska vlada morebiti ravno v onem momentu, ko so se v dunajskih redakcijah pisali članki o popuščanju Srbije, sestavljala identično notu velikim silam, v kateri opozarja velike sile na koncentriranje avstro-ogrskih vojske ob srbski meji in izjavlja, da ona odklanja vsako odgovornost od sebe za eventualne posledice teh vojnih priprav sosednje monarhije.

Iz te note srbske vlade odseva nenavadno samozavest, in to je menda prvi slučaj, da majhna, do sedaj od vsakega zaničevana in posuževana Srbija tako energično in samozavestno toži Avstro-Ogrsko celi Evropi in v Srbiji v istini vse rado vedno pričakuje, kaj stori sedaj Avstro-Ogrska.

Srbija nima namena izzvati vojno pred završetkom konference

signatarnih sil, ki se pa niti sestala še ni. To so Srbiji svetovale prijateljske velike sile, ki upajo, da diplomatičnim putem izvojujejo Srbiji in Črni gori potrebno kompenzacijo za aneksijo Bosne in Hercegovine. Ako torej vojna izbruhne pred završetkom konference, potem to ne bo krivda Srbije, ki je sicer pripravljena na vojno in nabavlja gotove potreščine še dalje z vso naglico, ali hoče, oborožena do zob, mirno čakati rezultate konference in do tedaj ne dati svojemu sosedu najmanjšega povoda za napad.

Avstro-Ogrska to dobro ve, ali ker ona misli, da Srbiji zimska vojna ne bi dobro došla, hoče ravno sedaj vojno izzvati in zato pošilja proti srbski meji vsakega dne nova vojna krkela. Srbski generalštab je o tem zelo dobro poučen — bolje kakor je to ljubo avstro-ogrski vojni upravi — in je ukrenil vse potrebno za uspešno obrambo. Meja je povsod dobro zastražena, vojska je povsod v permanentni pripravljenosti, a preskrbljeno je tudi vse za takojšnjo mobilizacijo celokupne armade.

Ravno tako je tudi Črna gora popolnoma pripravljena. Posebne priprave tamkaj niti potrebne niso bile, ker je znana stvar, da je vsak Črnogorec dober vojak in Črni gori je primanjkovalo samo dobrih častnikov, pa tudi temu je sedaj opomoglo, ker je že prišlo v Črno goro večje število srbskih častnikov. In Srbija ima zelo dobre častnike, ker tukaj ni kadetnih šol, iz katerih pač ne morejo izhajati strokovno posebno izobraženi častniki, nego je samo vojna akademija, ki je dala Srbiji močan kader častnikov s temeljito strokovno izobrazbo. Razen tega ima Srbija mnogo častnikov, ki so po končanih študijah na belgrajski vojni akademiji bili poslani v inozemstvo, posebno v Francijo in Nemčijo, kjer so v specialnih vojnih visokihšolah spopolnili svoje teoretiško, a na vezbalističnih in pri manevrih praktično znanje. V generalštabu ni niti enega častnika, ki bi ne študiral kakor specialne vojne stroke v inozemstvu.

Kaj pa Turška?

Ona zelo malo govori — mi tukaj v glavnem vemo zakaj ne govori več — ali je značilno, da kadar spregovori, spregovori vedno v korist Srbije in Črne gore. Ona je dovolila, da se čez njen teritorij vozijo novi srbski topovi, municija in druge vojne potreščine. Turška je dovolila tu-

di to, da srbski oficirji potujejo neovirano čez novopazarski sandžak v Črno goro in končno pravi v svojem odgovoru na rusko - angleško - francoski konferenčni program, da je v interesu miru, da se Srbiji in Črni gori da teritorialna kompenzacija za aneksijo Bosne in Hercegovine.

A Aehrenthalovo časopisje je mesec dni — če ne še več — lagalo, da nameravate Srbija in Črna gora vdreti v novopazarski sandžak, vsled česar da Turška pošilja večje oddelke vojske proti srbski in črnogorski meji! Ako bi Turška mislila, da ima Srbija kake sovražne namene proti nji, gotovo ne bi svojemu sovražniku pomagala, da se za vojno — dobro pripravi. To je moralo biti jasno vsakemu človeku z normalnim možgom in vendar se je našlo ljudi, ki so Aehrenthalovemu časopisju verovali! In ako bi marširali jutri turški polki v smeri proti Sarajevu, pa bi Aehrenthalovo časopisje trdilo, da je to naperjeno proti Srbiji, gotovo bi se našlo ljudi, ki bi tudi temu verovali...

Javen ljudski shod jugoslovanske socialne demokracije v Trstu.

Minule nedelje se je vršil v tržaškem »Delavskem domu« v ulici Boshetto javen ljudski shod, sklican od jugoslovanske socialne demokracije. Vzlic bombastični reklami, da bo na shodu govoril sodrug dr. Hinko Tuma iz Gorice in vzlic zelo »važnemu« programu — šlo se je namreč za nastop socialne demokracije pri bodočih mestnih in deželnozborskih volitvah — se je vršil ta »javen ljudski shod« — brez slovenskih udeležencev. Ako bi ne bili prišli v dvorano italijanski sodruzi, ki so imeli malo poprej neki shod tiskarjev, morali bi bili »gromoviti« govorniki govoriti — golim stenam!

Otvoritelj »shoda«, sodrug Regent, se je v svojem nagovoru hudoval na tržaško slovensko delavstvo, češ, da ni nikdar mislil, da se slovenski delavci tako malo zanimajo za tako važen shod, kot je današnji.

Pričakovali smo, da bo dr. Tuma vendar povedal in poučil svoje pouka potrebne sodruge o čem pametnem in stvarnem, ali prepričali smo se, da meri sodrug Hinko ravno z onim »vatlom«, kot Kopač. Dr. Tu-

LISTEK.

Na rodnih tleh.

Povest; spisal Fr. Rant.

(Dalje.)

Anica je bila gospe pl. Petteg resnično hvaležna, da ni nadaljevala svojih mučnih modrovanj in jim naredila tako hiter in presenetljiv konec. V svoji nedolžnosti ni Anica ničesar slutila o tajnem razmerju njene ženinca z njeno prijateljico in si zato ni znala tolmačiti besed gospe pl. Petteg. Na vsak način pa je hotela pogovor zasukati na druge stvari. Vzela je svojo prijateljico pod pazduho in jo povabila na sprehod.

Molče sta korakali druga ob drugi po poljski poti, vodeči od vrta k bližnji vodi. Anica je opetovano začela govoriti o različnih stvareh in poskušala svojo prijateljico zaplesti v pogovor, a dobivala je samo kratke, lakonične odgovore, dokler ni naposled sama utihnila.

Poljska pot se je končala na malem griču, kjer je pod starim kostanjem stala lesena klop. Z griča je bil prijeten razgled po celi topolski dolini, a tik pod gričem je tekla voda. Kakor stena je rasel grič iz tolmana, kjer so se radi kopali otroci sosednega mesteca.

Gospa pl. Petteg je poslušala Anicin nasvet, naj se vsedeta pod kostanj. Zaprla je svoj solčnik in sto-

pila proti steni, kakor bi hotela pogledati v vodo.

»Pazite gospa,« ji je zaklicala Anica, stoječ kakor korak za njo. »Lahko bi se zgodila nesreča.«

Gospa pl. Petteg se je zasmejala, hripavo in prisiljeno.

»Tu spozna človek, kako kratek je korak iz življenja v smrt,« je rekla gospa Petteg, kakor bi govorila sama s seboj. »Samo zamizati je treba in konec je vseh bolečin in prevar.«

»Gospa, stopite nazaj,« je nujno prosila Anica in se nekoliko približala svoji prijateljici.

»Ali vas je strah zame?« je vprašala gospa Petteg in čez ramo pogledala na Anico. Kako trepetate! Ne bodite vendar smešni. Kaj more meni še biti za življenje. Ko bi vi vedeli...«

Anica je prišla gospe Petteg za roko. Vsa plaha je bila in zle slutnje so jo obšle, ko je pogledala v prepadi obraz svoje prijateljice.

»Ne igrajte se, gospa, lepo vas prosim. Tako tesno mi je pri sreči, ne vem, kaj je to. Kakor bi bila smrt v bližini.«

»Ljubi otrok — saj se ne igram,« je ostro odgovorila gospa Petteg. »Čas norčavosti je minul zame, ko sem izgubila, kar je bila vsa moja sreča. Mar menite, da nikdar ne mislim na smrt?«

»A jaz se smrti bojim,« je hitela praviti Anica, držeč gospe Petteg še vedno za roko, kakor bi se bala, da

se ji iztrga in da skoči v tolmun.

»Ne, umreti ne — posebno zdaj ne.«

»Kaj ga imate tako radi, Anica?« je vprašala gospa Petteg.

Anica se je samo nasmehnila, a njen jasni pogled je povedal dovolj. Gospa Petteg se je stresla po vsem životu. Za trenotek je svoje žive, temne oči uprla v Anico in obšel jo je obup. Solčnik ji je padel iz rok, instinktivno je prišla svoje krilo na obeh straneh in je dvignila nad nogo za skok ter se obrnila proti vodi. Vse to se je zgodilo v trenutku. Anico je spreletel blazen strah.

»Gospa — gospa,« je zakričala vsa iz sebe, prišla gospe Petteg z obema rokama in jo s toliko silo potegnila od prepada, da je gospa Petteg odletela več korakov nazaj in je z Anico vred padla na trato.

Nekaj hipov sta obe ležali na tleh, kakor bi bili brez zavesti. Gospa Petteg je zarila obraz v travo in ležala nepregibno, prav kakor mrtva. Anica je bila bleda kakor zid in srce ji je prestanega strahu tako utripalo, da se ni mogla ganiti. Njeni pogledi, v katerih se je poleg silnega straha zrcalila neskončna osupljenost, so počivali na gospe Pettegovi, kakor bi hotela uganiti, kaj je bil vzrok nameravanemu in komaj preprečenemu samoumoru.

Misel na smrt, misel, da bi zdaj gospe Petteg že lahko ležala mrtva v tolmunu je kakor mrzlica stresala Anico.

Počasi se je Anica vzravnila in

vstala s tal. Skoro boječe se je približala gospe Petteg in se nagnila nad njo.

»Gospa — ljuba gospa — kaj vam je vendar bilo?«

Mehko in nežno, polno resničnega usmiljenja je bilo to vprašanje. Sicer ni gospa Petteg ničesar odgovorila, a glas Anicin jo je vendar vzbudil iz njene okamenelosti. Strela se je in zaihtela.

Gospa —

Glasen, bridek, v dušo segajoč jok je prevzel gospe Petteg. Zroč v tla je položila roko pod svoje čelo in jokala tako strastno in obupno, da se Anica dolgo ni ganila.

Gospa —

»Pustite me.« To je bilo vse, kar je odgovorila gospa Petteg, osorno, kakor bi bila jezna, da jo je Anica otela smrti.

Nekaj časa je Anica stala poleg svoje prijateljice. Čakala je, da se pomiri in da se ji ustavi solze. Čakala je z resničnim sočutjem in z dobrim namenom nesrečno ženo tolažiti. Končno je vendar začel pojemat obupni jok in Anica se je v tem tudi pomirila.

Šla je previdno proti robu griča, da pobere solčnik, ki ga je gospa Petteg tamkaj vrgla iz rok. Opiraje se na ta solčnik, je poskusila pogledati čez rob, da bi videla globino in tolmun.

Tedaj je gospa Petteg dvignila glavo in čez roko pogledala na Anico.

Gospa Petteg se je bila toliko let pečala z največjo pozornostjo z lepoto svojega obraza in svojega telesa, da je imela izkušene oči za tujo lepoto. Z zavistjo in s sovraštvom je zdaj ogledovala Anico. Premotila jo je, kakor bi je ne bila še nikdar videla in priznala si je na tihem, da je dekle lepše. Ocenila je vsak del njenega telesa od nog do glave in bila kraj svoje ljubosumnosti toliko pravična, da ji ni delala krivice.

»Lepe lase ima, krasne oči in ljubezniv obrazek. Gracijozna je in prikupna. In te oči. Povrh pa še de-viška svežost.«

Gospa pl. Petteg se je ugriznila v ustnice.

»Ljubil jo bo, resnično jo bo ljubil,« ji je rojilo po glavi. »Ze zaradi njenih oči. In mene bo pozabil in s posmehom me bo odpodil, če se mu bom hotela približati. Kaj mu morem biti jaz, odebelela tridesetletna, ovenela žena, ko ima to cvetočo, vitko in tako ljubo dete. Objemal in poljubljal jo bo, kakor je nekdaj mene, takrat ko je bil še ves moj, in ljubil jo bo. Spomin na mene pa bo izruval iz svojega sreča in ga vrgel iz svojega življenja kakor obrabljeno stvar.«

Počasi je začela gospa Petteg vleči kolena k sebi.

»Ljubil jo bo, a jaz se mu ne odpovem. Ne, za nobeno ceno. Moj je bil, moj mora ostati.«

Polahkem se je vzravnila. Globoko je zasopla in kakor zver, ko ho-

ma ni vedel nič boljšega povedati, kakor da je strastno napadal tržaške rodoljube in slovenske zastopnike v mestnem svetu tržaškem, rekši, ker da Italijanom vse prikimajo (!!!), mesto da bi jim oponirali.

Tržaški narodnjaki — fraziral je nadalje — niso storili v Trstu nič drugega za Slovence, nego dajo sezidali »Narodni dom«. Jaz poznam — je rekel — Trst že od leta 1877. in vem, da je zasluga edinole socialne demokracije (!), ne pa slovenskih narodnjakov, da Lahli danes Slovenec ne nazivljajo več s ščavi. (Čislani dr. Tuma, koliko tednov pa je tega, ko so ravno pijani sodrugi, vračavi se od izleta od Sv. Križa, pred »Narodnim domom« žvižgali in kričali: »Fuori in Abbasso i ščavi!!)

Nadalje je dr. Tuma pripovedoval, kako se je trudil v liberalni stranki na Goriškem, dokler ni prišel do »spoznanja«, da edinole socialna demokracija more rešiti narodnostno vprašanje. Sodrugi naj se nikar ne dajo zavajati od raznih narodnjaških švindlarjev!!

Krono je doseglo dr. Tumovo zabavljanje, ko je govoril o tržaškem slovenskem ljudsko — šolskem vprašanju. Rekel je, da so se slovenski narodnjaki celih 30 let zaman trudili za slovensko šolo v Trstu. Kar se je sedaj doseglo, je to zasluga — Pittonija in Paginnija, ne pa dr. Rybara!!

Na se sploh zdi neverjetno, da je moglo naobraženo a la dr. Tuma klobasariti take bedaste neresnice in gorostasne nezmiselnosti! Mi lahko prav mirnim srcem zagotovimo sodruga dr. Tumo, da kar se je doseglo glede šolskega vprašanja v Trstu, je zasluga **edinole slovenskih narodnjakov**. V starem državnem zboru so kranjski naprednjaki izsilili od Becka častno besedo, da dobe Slovenci v Trstu šolo, potem pa je delo nadaljeval dr. Rybar. Prav nič nista storila ne Pittoni in Paginni. Socialdemokrati so se sicer enkrat širokoustili, da pojdejo za slovenske šole demonstrirati, ali stori niso v tem pogledu nikdar nič. Dr. Rybar je pa — ker ni hotelo biti od nikjer tolikokrat obljubljene rešitve — moral tam sredi oktobra na Dunaj, kjer je naučnega ministra — našega smrtnega nasprotnika — Marchetta nekako prisilil, da je odprl svojo miznico, v kateri je imel zaprte dekrete petih že imenovanih učiteljev za slovensko šolo v Trstu. Torej edinole energičnemu nastopu dr. Rybara se je zahvaliti, da imamo že pet državnih učiteljev na slovenski šoli, in ne socialnim demokratom.

Dr. Tuma je s svojim nedelj-skim nastopom imenitno dokazal, da je res zašel v socialno demokracijo! Duševna kakadenca dr. Tume je kar pomilovanja vredna.

Za dr. Tumom je nastopil »šostar« Petjan iz Pulja, prinašajoč pozdrave istrskih sodrugov, kateri da naj bodo tržaškim v zgled. Petjan je rekel, da tržaški Slovenci nimajo v bodočih volitvah v Trstu ničesar pričakovati, in da gotovo ne dobe nobenega mandata. Ta čevljar je res pravi puljski »socialdemokrat«, čudno, da ni naravnost priporočil zvezo s kamoro proti Sloven-cem!

Nato je bombardiral narodnjaške trdnjave »prvaka« generalnega štaba — Regent, rekši, da bodo narodnjaki v okolici poraženi od socialistov. V mestu naj se pa slovenski socialdemokratje združijo z italijan-

čje naskočiti svoj plen, je nepremično zrla na Anico, ki je zamaknjena v svoje sanje, stala komaj dober korak od brezna. Počasi, s skrajno previdnostjo se je gospa Petteg začela bližati Anici.

»Ljubezen se brani do smrti,« je rekla sama pri sebi gospa Petteg. »Moj je in ne dam si ga vzeti.«

Ustavila se je in se pripravila za zadnji skok. Hotela se je v Anico zaleteti in jo pahniti v brezno. Z enim sunkom se iznebi svoje tekmovalke. Samo tri korake je še bilo do Anice.

Previdno je zbrala gospa Petteg z levo roko svoje krilo, da bi je ne oviralo pri skoku, z desno je hotela izvršiti svoj zločin. Zasopla je, se nagnila naprej — v tem hipu se je Anica čuvši šumenje krila obrnila. Videč od presenečenja vso trdo prijateljico, je pohitela k nji.

»Ljuba gospa — kaj vam je vendar danes?«

»Ah, saj sem vam že rekla, da norim.«

Gospa Petteg je to zakričala z groznim smehom in potem zbežala in tekla kakor bi ji furije sledile med travniki in njivami proti mestu. Anica je gledala za njo, dokler ji ni izginila izpred oči.

»Uboga žena — kaj si morala tako strašnega doživeti, da si hočeš končati življenje,« si je rekla Anica gredoč proti domu. »Jaz ti bom dobra prijateljica, saj si nesrečna.«

(Dalje prihodnjič.)

skimi, ker s Slovenci nečejo sklepati nobenega kompromisa.

Ta »javni ljudski shod« brez slovenskih udeležencev bi se seveda ne bil mogel izvršiti, ne da bi Kopač ne vezal svojih stokrat premlelih otrobov. Pečat shodu je pa pritisnil neki Ferri, ki je rekel, da narodnjaki niso nič drugega, nego — psi!... In izvršil se je — brez hujše nesreče — ta nadvse klaverni »javni ljudski shod« jugoslovanske socialne demokracije!!...

Program za bodoče državnozborsko zasedanje.

Dunaj, 24. novembra. Za jutri so sklicani voditelji koalicijskih strank k ministrskemu predsedniku baronu Bienenrthu, da določijo program za predstoječe državnozborsko zasedanje. Baron Bienenrth bo zahteval predvsem rešitev treh zakonov, namreč glede aneksije Bosne, proračunskega provizorija in pooblastilnega zakona za sklepanje trgovinskih pogodb. Proračun za leto 1909. se predloži šele sredi meseca decembra.

Boj za italijansko vseučilišče.

Dunaj, 24. novembra. Član bivšega Beckovega ministrstva je povedal, da je dr. Marchet že imel pripravljen zakonski načrt glede italijanskega vseučilišča. Predloga bi bila morala najprej pasirati ministrski svet, preden bi prišla pred parlament. Med tem pa je nastala kriza, ki je končno vzela parlamentarno ministrstvo. Minister Marchet je bil od začetka na stališču, da ni moglo ustanoviti italijanske pravne fakultete z naredbom, temveč le z zakonom, ki se mora predložiti parlamentu. Provizorno uradniško ministrstvo seveda ne more predložiti parlamentu takega zakona. To morajo vedeti tudi italijanski vseučiliščniki. — Oficijozni »Fremdenblatt« piše, da vsako prizna stvarno vpravičenost italijanskega vseučilišča; da se pa ta stvar dosedaj še ni rešila, krive so notranjepolitične zmede. Italijanske želje še niso nikoli bile bliže izpolnitvi, kakor v trenutku, ko so jih kompromitirali streli iz revolverjev. — Minister zunanjih del je izjavil, da se mora končno nekaj zgoditi glede italijanskega vseučilišča.

Trst, 24. novembra. Deželni odbor je sklenil v izredni seji, poslati ministrskemu predsedniku protestno brzojavko, v kateri se zahteva, naj se prizna veljavnost na vseučiliščih v Italiji pridobljenim študijam ter naj se ustanovi italijanska pravna fakulteta v Trstu. Obenem se je poslala italijanskim vseučiliščnikom na Dunaj brzojavka, v kateri se jim izreka občudovanje za moško nastopanje. Za ranjene italijanske vseučiliščnike je daroval deželni odbor 1000 K. Deželni glavar odpotuje na Dunaj, da osebno protestira pri vladi ter stoji italijanskim dijakom na strani.

Zader, 24. novembra. Italijani so danes demonstrirali po mestu ter pobili šipe na nemški šoli.

Dunaj, 24. novembra. Klub italijanskih dijakov je dobil pozdravne in bodrilne brzojavke od vseučilišč v Rimu, Padovi in Bolonji.

Prestolonaslednik Fran Ferdinand — sovladar?

Dunaj, 24. novembra. Zadnje čase se je raznesla vest, da imenuje cesar povodom svoje 60letnice nadvojvodo Frana Ferdinanda za sovladarja. »N. W. Tagblatt« poroča sedaj iz najbolje poučenega vira, da so vse take vesti neresnične. Prestolonasledniku se ne razširi delokrog, ker že itak zastopa cesarja v celi vrsti vladarskih poslov ter so mu tudi poverjeni mnogobrojni referati v državnih aferah. Pri aneksiji Bosne in Hercegovine je osebno sodeloval. Javno sodelovanje prestolonaslednika pri vladnih poslih pa ni potrebno in tudi ne izvršljivo, ker bi za kaj takega bilo treba parlamentarne akcije, ki bi naletela ob znatne ovire. Vprašanje o sovladarstvu se v ustavni Avstriji še sploh nikoli ni pretresalo. Kaj takega bi bilo upravičeno le v izrednem času, za kar pa ni v cesarjevem zdravju prav nobene utemeljevanja.

Dogodki na Balkanu.

Oboroževanje v Črni gori.

Kotor, 24. novembra. Neki dopisnik, ki je zadnje dni prejezdil celo Črno goro, poroča, da je vse prebivalstvo pod orožjem. Srbski častniki, ki se mude že tri tedne v Cetinju, vežbajo vojaštvo. — Pri postavljanju topov nad Kotorom je bil navzoč knez ter je sam določil, kje je postaviti topove. Pri tej priliki se je prehladil, da ga sedaj muči influenza.

Srbija za Črno goro.

Dunaj, 24. novembra. Iz zanesljivega vira se je izvedelo, da je

Srbija posodila Črni gori 1 milijon frankov, da more nadaljevati oboroževanje.

Iz sandžaka Novi pazar. Carigrad, 24. novembra. Navzlic zatirjanju Črne gore in Srbije, da ne nameravate ničesar slabega proti Sandžaku, vendar turška vojna uprava nadaljuje z izrednimi vojaškimi pripravami. Dosedaj je vojna uprava odposlala v Sandžak šest bataljonov pehote in celo baterijo topništva. Včeraj je odšlo iz Carigrada v Sandžak zapet šest baterij brzostrelnih topov in dva bataljona pešcev. Tekom tedna se posadke v Sandžaku znova pomnože.

Avstro-ogrsko demonstracija proti Turčiji.

Carigrad, 24. novembra. Avstrijski poslanik grof Palavicini je naznanil danes zvečer turški vladi, da po naročilu svoje vlade zapusti Carigrad na nedoločen čas. Ta korak se smatra za zelo resno demonstracijo proti Turčiji zaradi bojkota.

Bojkot proti avstro-ogrskemu blagu na Turškem.

Carigrad, 24. novembra. Turški trgovci so sklenili, da bodo bojkotirali vse avstro-ogrsko pošto, ki jih je na Turškem nad 40. Kdor bi bojkot prelomil, naloži se mu visoka globa. Ko je avstro-ogrski poslanik grof Palavicini resno protestiral pri turški vladi zaradi bojkota, so mu odgovorili, da vlada ne more prebivalcev siliti, naj bi hodili kupovat k avstro-ogrskim podanikom.

Kaj bo z evropsko konferenco?

Rim, 24. novembra. V tukajšnjih diplomatskih krogih smatrajo konferenco za zagotovljeno. Konferenca se zbere v Italiji ter bo le kratko časa trajala. Predsedoval bo minister zunanjih del Tittioni. Konferenca se odpravi najbrže že v prvi polovici meseca januarja.

Rusija proti aneksiji Bosne.

Belgrad, 24. novembra. Iz Petrograda se poroča, da v vseh ruskih krogih marljivo agitirajo proti aneksiji Bosne in Hercegovine. Na čelo agitacije se je postavil znani poslanec grof Bobrinski, ki prireja v odličnih klubih predavanja o aneksiji in o prodiranju nemškega vpliva na Balkanu. Tako je nedavno predaval grof Bobrinski v klubu ruskih plemičev o tem predmetu ter dokazoval, da se z aneksijo Bosne motijo in kršijo slovanski narodni interesi sploh, zato ne sme niti rusko javno mnenje, niti duma dovoliti ruski diplomaciji, da bi odobrila aneksijo.

Naša bodočnost.

IV.

Dandanašnji Slovenci smo plod mnogovrstnega križanja različnih plemen. Naša kri je mešana z nemško in italijansko, deloma celo s turško krvjo. Za žilavost našega plemena je gotovo značilno, da smo pogoltnili že različne tujerodne nasele. V pradavnih časih so nemški knezi in škofje naselili na tisoče nemških ljudi v naših krajih, a ti naseljenci so se potopili v slovenskem morju. Samo imena, krajevna in osebna, še pričajo, koliko je bilo nekoč nemstva v naših krajih, zlasti na Gorenjskem. Po nemški invaziji je prišla italijanska. Bilo je teh italijanskih naseljencev sicer dosti manj, kakor prej Nemcev, tudi niso bili kmetje, nego delavci, obrtniki in trgovci, a vendar so izginili brez sledu. Za časa turških vojsk so zopet naši ljudje dobili v žile mnogo turške krvi in tudi srbske. Nismo torej čistokrvni rod, nego plod križanja različnih plemen.

Dandanes ga sploh ni popolnoma čistokrvnega plemena v Evropi. Nemci so se križali s Slovani — saj je bila Pruska nekdanj slovenska in Berlin ima slovansko ime — Italijani z Nemci. Italijansko plemo je bilo že popolnoma degeneriralo in je začelo izumirati, ko so Germani za časa ljudske selitve prihrumeli v Italijo. Križanje Italijanov z Germani je ustanovilo takorekoč novo plemo z veliko življensko energijo in to novo plemo je v renezančnem času položilo temelje novi kulturi. In Angleži! Ni ga naroda, ki bi imel tako mešano kri, kakor Angleži in vendar so prvi narod na svetu. Od kar je propadel rimski imperij, ni bilo na svetu tako velike, mogočne in bogate države, kakor je Angleška.

Različni znanstveniki se navdušujejo za plemensko čistost. Toda to so teoretiki. V praksi se nihče ne ravna po njih. Nemčiji ni nič za to, če je nemško prebivalstvo čistokrvno ali ne in na vse načine se trudi, da bi spojila z nemškim narodom Poljake, Francoze in Dance. Še hujše delajo Madžari. Ti hočejo spojit z madžarskim narodom Srbe in Slovake, Maloruse in Hrvate, Rumune in Zide, Nemce in cigane — samo da bi bilo več Madžarov.

Tudi s splošnega stališča sodeč, ni križanje nobena nesreča, ker posveži kri in razvije vrline dotičnega plemena. Današnji Amerikanci (v Združenih državah) so pravzaprav čisto novo plemo, ki je nastalo iz križanja različnih plemen. Angleži, Nemci, Španci, Irski, Slovani, Indijanci, zamoreci — vsi so dali več ali manj svoje krvi Amerikancem, in vendar so Amerikanci čisto drugačen narod, kakor na pr. relativno vzeto precej čistokrvni Španci.

V dejstvu, da smo Slovenci sicer izgubili mnogo ozemlja in ljudi na mejah, kjer so nas Nemci izpodrinili, da pa smo mogli posloveniti tuje naselbine med nami — izvzeto je samo Kočevje, a to zaradi svoje neplodnosti — izhaja čisto gotovo naša asimilacijska sila.

Tej je danes velika naloga, kajti od nje je v veliki meri odvisna naša prihodnost. Tujci in odpadniki, ki žive na Slovenskem, se morajo na vsak način in za vsako ceno potopiti v slovenski narodnosti. Od tega stremljenja nas ne morejo odvračati nobeni pomisleki, najmanj označeni pomisleki plemenskih teoretikov, nego držati se moramo načela: kolikor več nas bo, toliko laglje in bolje bomo živeli.

Na slovenskem ozemlju imamo danes jako znatne naselbine Nemcev in Italijanov. Kompaktno žive pač samo na Kočevskem, ali tudi tja že silijo Slovenci. Sploh se kočevsko ozemlje vse bolj krči. Kako razsežno je bilo nekdanj in kako majhno je že danes. S primerno narodnostno, gospodarsko in kolonizacijsko politiko se da kočevsko ozemlje zavzeti v par desetletjih.

Nemške naselbine imamo dalje v Ljubljani in po drugih mestih na Spodnjem Štajerskem. Te nemške otoke vzdržuje vlada na umeten način s tem, da nastavlja kolikor je le mogoče nemških uradnikov in profesorjev. V prvi vrsti so krivi državni uradniki in profesorji, da se je nemštvo v naših mestih utrnilo in da je postalo skrajno agresivno, zakaj mešanstvo bi se bilo že davno vdalo, da jih niso uradniki in profesorji, ki so ekonomično popolnoma neodvisni, nahujskali v politični boj.

Uspehi nemškega prizadevanja bi bili gotovo izostali, ko bi bili Slovenci sami drugače postopali. Skrajno slaba politična vzgoja našega ljudstva, pomanjkanje prave narodne zavestnosti, uprav strahna, rekel bi skoro obupna breznačelnost in plitvost velike večine slovenskega ženstva — to so glavni vzroki, da so se nemške naselbine pri nas utrile, da gospodarsko dobro stoje in da imajo veliko večjo moč, kakor jim gre po njih številu.

Zoper uradnike in profesorje ne more obitnost dosti storiti. Tu je treba, da posežejo vmes politične stranke. Samo če se bodo politične stranke z brezobzirno energijo lotile boja, ostrega, neizprosne boja za odstranitev nemških uradnikov in profesorjev ter preskrbele zadostnega naraščanja slovenskih uradnikov in profesorjev, se bo dalo resnično odopmoči. Tuji hujskači morajo izginiti z našega ozemlja.

Zoper nemško mešanstvo imamo Slovenci v rokah izdatno orožje. To mešanstvo živi izključno ob zaslužkih, ki mu jih dajo Slovenci in zato jih je lahko ugnati v kozji rog, če se le dosledno in brez pardona izvršuje program slovenske gospodarske emancipacije. Za ta program je treba pridobiti vse sloje, zlasti še tudi kmečko ljudstvo. Naj se ta program izvršuje samo nekaj let in doživeli bomo prave čudeže, kajti nemštvo bo v nekaj letih popolnoma propadlo.

Asimiliranje nemških in italijanskih naselbin na slovenskih tleh — to mora biti eden poglavitnih smotrov našega narodnega gibanja. Da se spravi v pravi tir, je treba dobro razločevati med tistimi, ki so pripravljeni se ukloniti narodnim zahtevam slovenskega prebivalstva in med tistimi, ki se jim nočejo ukloniti. Pardon gre le tistim, ki pošiljajo svoje otroke v slovenske šole in podpirajo slovenska prizadevanja, pa niso pri nemških društvi, drugim pa nič pardona.

Gostilničarski tečaj v Ljubljani.

(Poziv na udeležbo).

Od deželne zveze za tujski promet smo prejeli sledeči dopis:

Bilo je meseca aprila t. l., ko je 23 naših najboljših gostilničarjev pod vodstvom deželne zveze za tujski promet priredilo poučno potovanje na Dunaj, kjer so si ogledali razne hotelske naprave in tudi šolo gostilničarske zadrage, katere slovi pod vodstvom ravnatelja Hassa kot ena najboljših v Evropi. Že takrat se je v srečanju marsikaterega udeleženca vzbudila želja in se je tudi glasno poudarjalo, da take šole potrebujemo tudi mi, da bi nam vzgajala odlični

in novodobnim potrebam primeren hotelirski in restavratski stan. Še bolj pa se je utrilo to mnenje, ko je tedanj minister javnih del, dr. Gessmann, sprejel naše gostilničarje ter poudarjal, da je napreden in zaveden gostilničarski stan glavna podlaga tujkega prometa, kajti tak gostilničarski stan velja več nego najbolj kričava reklama in najbolj pisan plakat. Toda ne samo za tujski promet, za celo naše socialno življenje je dobro gostilničarstvo velikega pomena. Po napornem dnevnem delu si želi vsak prijetne zabave in dobre potrebe v gostilni in tam, kjer so gostilne dobre, se tudi socialno življenje prijetno in ugodno razvija. Gostilničar je torej brezdvomno za družabno življenje jako pomenljiva oseba in zaradi tega smo vsi, ne le tisti, ki delujejo za tujski promet, vezani na dobro gostilničarstvo.

Deželna zveza za tujski promet na Kranjskem in Ljubljani si je vsled tega stavila že pred letom nalogo, osnovati nujno potrebno gostilničarsko šolo. Po posredovanju trgovske in obrtne zbornice kranjske je prišla v dotiko z obrtno — pospeševalnim uradom na Dunaju ter se je zastopnik tega urada, prof. Apitsch, potrudil nalašč v ta namen v Ljubljano, da se glede ustanovitve gostilničarskega tečaja vse potrebno dogovori. Tega posvetovanja so se udeležili tudi načelnik ljubljanske gostilničarske zadrage in nekateri ljubljanski gostilničarji. Predlog, ustanoviti gostilničarski tečaj, se je vsestransko sprejel z velikim zadovoljenjem in navdušenjem. Obenem se je poudarjalo, da zadostuje za prvo gostilničarski tečaj, ki naj bi trpel štiri tedne, ker gre v prvi vrsti za to, da se že obstoječe gostilničarstvo spopolni in dvigne na odlično stopnjo. Tečaj naj bi imel torej v prvi vrsti namen, dvigniti gostilničarstvo na višjo stopnjo, kakor imajo drugi tečaji obrtno — pospeševalnega urada enak namen. Ustanoviti stalno šolo za gostilničarske učence in vajence, to je stvar poznejših časov, ker bi taka šola stala tudi zelo veliko denarja.

Kakor učitelji, zdravniki, uradniki, obiskujejo na Dunaju gotove kurze, da se v svojih strokah spopolnijo, tako naj tudi naši gostilničarji in gostilničarke obiskujejo vkljub temu, da že poznajo gostilničarstvo, take kurze, da se spopolnijo predvsem v mednarodni kuhinji.

Ko se je sestavil učni načrt, je bilo treba ozirati se na to, da je praktičen, enostaven in našim razmeram primeren.

Deželna zveza je nato ustmeno in neposredno na Dunaju obravnavala z obrtno — pospeševalnim uradom, da se je dosegla državna podpora v znesku 1500 K, da so se pridobile učne moči, da so se dobili učni prostori v Ljubljani in se določile vse podrobnosti. Ta tečaj je torej vseskozi skrbno pripravljen in hvaležni moramo biti v prvi vrsti obrtno-pospeševalnemu uradu, da se je težavne naloge lotil z vnamo in da je izkazal veliko pozornost gostilničarskemu stanu ter da je ravno na Kranjskem otvoril prvi tak gostilničarski tečaj, katerega ta urad sicer še nikjer v Avstriji ni ustanovil.

Tu naj sledi učni nart, kakor smo ga določili.

Namen tečaja je — kakor rečeno — dati udeležencem s praktičnimi navodili in znanstvenimi navodili ono spretnost in znanje, ki sta potrebna zato, da se morejo voditi gostilniška podjetja časa primerno in dobičkanosno, posebno z ozirom na zahteve tujkega prometa. Navodila se bodo torej raztezala na odlično kuhinjo, na serviranje, kletarstvo, knjigovodstvo in korespondenco.

Kurs morejo obiskovati samo gostilničarji, gostilničarke, sinovi ali hčere gostilničarjev, ki so stari najmanj 17 let in katerim so gostilničarska načela že znana.

Udeležencev naj bi bilo od 15 do 20. Vsi pa se morajo zavezati, da vztrajajo skozi ves tečaj.

Šolnine se ne plačuje.

Vajence se ne pripuste k pouku.

Tečaj bode trajal 4 tedne in se prične nepreklicno dne 7. januarja 1909.

Za kuhinjo je na razpolago velika kuhinja »Narodnega doma«, ki bo služila samo za ta namen.

Predmeti, ki se bodo predavali, so sledeči:

1. Kuhanje in kuharstvo: Obisk trga, nakupovanje kuhinjskih potrebščin.

Praktične vaje v kuhanju in pripravljanju jedi na dober avstrijski (dunajski) način, odgovarjajoč meščanskim zahtevam z ozirom na okusnost, menjavo, zunanjo obliko in štedljivost. Posebni ozirom se jemljejo na zahteve tujkega prometa.

Oziral se bo na kranjsko narodno kuhinjo.

Poučevalo se bo tudi transiriranje, garniranje jedi v kolikor mogoče okusni obliki.

(Dalje v prilogi.)

Poučevalo se bo kuhanje za večje množice.

Razlagali se bodo glavni kuharski recepti dunajske kuhinje.

Poučevalo se bo, kako se delajo proračuni za večje obede.

Vrtil se bode tudi pouk o raznih jedeh z zdravstvenega in gospodarskega stališča.

Kolikor bode to mogoče, se bodo ogledovale v posameznih prodajalnah in v večjih hotelih moderne kuhinjske opreme.

Poučevalo se bo dalje kletarstvo in posebna pozornost se bo obračala na to, kako se ima ravnati z različnimi vini in pivu.

2. Zelo važen bo pouk o serviranju, to je o dekoraciji jedilnih miz in o uporabi in postavljanju različne namizne posode in jedilnega orodja.

Predaval se bode tudi o sestavi obednih redov (menijev).

3. Poučevalo se bo hotelsko knjigovodstvo in gostilničarska korespondenca.

Ta tečaj je posebno za gostilničarje, ki imajo opraviti s tujci in opravka z velikimi prireditvami in vesellicami, velikega pomena.

Po končanem tečaju dobe udeleženci uradno potrjeno, da so dovršili ta tečaj.

Zjutraj od 7.—8 ure obisk trga, od 8.—9. pouk o kuharstvu in kletarstvu, od 9.—12. praktično kuhanje, popoldne od 12.—1. skupni obed in razgovor o jedilih, od 1.—2. vpisovanje kuharskih receptov in njih ocen, od 2.—4. nauk o serviranju ali pa o knjigovodstvu, korespondenci in kalkulaciji, od 5. do 7. skupna večerja.

Kakor rečeno, se bo pri skupnih obedih serviralo to, kar se bo v kuhinji skuhalo in se bo tudi razgovarjalo o pogreških in izboljšanju jedi.

Pri takih obedih bodo udeleženci sami prevzeli serviranje pod vodstvom dotičnega učitelja.

Ako bode mogoče, se bo dala udeležencem tudi prilika, da se prirede pri posameznih vesellicah bufeti in druge kuharske specialitete.

Iz vsega tega je razvidno, da je učni načrt praktičen in zelo zanimivo prirejen in da skoraj ni mogoče časa boljše izrabiti, kakor se je to zgodilo.

Dostavljamo, da preskrbi obrtno-pospeševalni urad za pouk v kuhanju odličnega dunajskega kuharja in tudi za nauk o serviranju posebno učno moč.

Udeleženci imajo nedelje proste. V važnih slučajih se jim bodo dovolili tudi kratki dopusti.

Hrana se daje pri tem prvem tečaju vsem udeležencem brezplačno. Pri prihodnjih tečajih se to ne bo več zgodilo. Zaradi tega opozarjamo na posebno udobnost tega prvega tečaja.

Kar se tiče stanovanj, preskrbele se bodo stanovanja udeležencem deloma brezplačno, deloma proti nizki odškodnini.

Skrbela se bo tudi za to, da bodo imeli udeleženci v svojih prostih urah priliko, ogledati si veselice in predpustne prireditve, ker je to tudi važno za tujski promet. Kolikor mogoče, se jim bodo preskrbele vstopnice po znižani ceni ali pa zastoj. Sploh bo deželna zveza skrbela, da udeleženci proste ure kolikor mogoče dobro in tudi zanimivo porabijo. Za spremstvo in nadzorstvo mlajših udeležencev se bodo naprosile nekatere ljubljanske gospe.

Ko smo sedaj razložili ves namen in pomen tega gostilničarskega tečaja, nam preostaja le še nekoliko besedi o izbiri udeležencev in udeležencih.

Zelja deželne zveze je, da se tega tečaja udeležijo v prvi vrsti naše gostilničarke in hčere gostilničarjev na Gorenjskem, ker pridejo ti s tujskim prometom in velikimi zahtevami, ki jih stavi promet, največ v dotiko in ker je tam višja izobrazba najnujnejše potrebna. Sprejmejo se pa tudi udeleženci iz Ljubljane in z veseljem beležimo, da so se že oglašili pri deželni zvezi odlični gostilničarji, kar je dokaz, da razumejo važnost te prireditve. Zeleti bi bilo, da bi se tudi na Gorenjskem našlo toliko razuma za ta predmet, ker dobre posledice se bodo pokazale v najkrajšem času. Pa tudi zadovoljnost in večje število tujcev bo dalo udeležencem prijetno zadoščenje, da so se podali na pravo pot, na pot strokovne izobrazbe, brez katere je vsak napredek nemogoč.

Kdor pride v dotiko z našim za napredek tako vnetim ljudstvom, ta ve, da si ljudstvo želi strokovnih šol. Tukaj se nudi našemu ljudstvu izvrstna strokovna šola, naj to priliko hvaležno porabi.

Končno omenjamo še to, da misli deželna zveza v doglednem času istotako, kakor je to storila za gostilničarje, prirediti tudi poučno potovanje naših gostilničark in hčer gostilničarjev v Opatiji in Benetke. Ko se priredi tak poučni izlet, bodo imele udeležence tega tečaja predvsem drugimi prednost.

Deželna zveza je razposlala svojim zaupnikom vabilo, da naj naznanijo deželni zvezi udeležence v svojih krajih. Deželna zveza pa tudi tem potom pozivlja gostilničarje in gostilničarke, naj se oglašajo tekom 14 dni pisмено ali ustmeno pri deželni zvezi v Ljubljani, katera daje vsa podrobna pojasnila.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 25. novembra

— Slovenska trobojnica v Celju — siloma odstranjena. Dne 21. t. m. so v Celju dogotovili veliko stavbo celjske posojilnice na vogalu Okrožne ceste in Grških ulic do strehe. Po starem običaju so delavci obesili zastavo v znak dovršenega dela. Toda zastavica je bila — slovenska in take ne trpe celjski mogotci. Mestno redarstvo je dobilo ukaz, odstraniti slovensko zastavo. Pa ni moglo! Na to je dobil stavebnik ta ukaz in je slovensko zastavo odstranil. Tako se dela z nami v Celju. In mi naj bi v Ljubljani trpeli kaj nemškega?

— Agentje Kranjske hranilnice so pridno na delu, ter begajo priprosto ljudstvo po deželi. Te dni je prišel tak človek k neki stari ženi v ljubljansko okolico. Dotična žena je imela svoje prihranke naložene pri Kranjski hranilnici, katere je pa, ko je čula, da ji pri Kranjski „sparkasi“ nihče ne jamči za njeno vlogo, dvignila ter naložila pri Kmetijski posojilnici. Dotični „agent“ Kranjske hranilnice moral je za to vedeti, ker je prišel k ženi ter ji pravil, da je slabo naredila, češ, da bode Kmetijska posojilnica v 14 dneh „falirala“ ter da naj dvigne svoj denar ter ga naloži zopet pri Kranjski hranilnici. Žena vsa zbegana se je zatekla k uglednemu občanu v Spod. Šiški ter mu pripovedovala jokaje, da je svoj denar pri Kranjski hranilnici dvignila, da ga je naložila pri Kmetijski posojilnici, da ga pa mora sedaj takoj zopet dvigniti, ker bode Kmetijska posojilnica v 14 dneh „falirala“. Občan ji je celo zadevo pojasnil ter ženo pomiril. Iz tega se razvidi, s kakimi sredstvi dela Kranjska hranilnica, da bi ljudi zbegala ter si podaljšala svoj obstanek še nekaj časa. Ljudi pa svarimo, da takim agentom ne verujejo ter naj, ako se še kje oglašajo, ga naznanijo na pristojno mesto.

— Vse vojaštvo mora v kazino! Stajski poveljstvo je odredilo, da se imajo odslej družinski večeri podčastnikov tukajšnje garnizije prirediti izključno le v kazini. Prejšnja leta so se ti večeri prirejali menjuje v „Narodnem domu“ in v kazini, od 1. 1905. pa v „Unioni“. No, letos je vojaška oblast ukrenila, kakor izpričuje gori naveden ukaz, da se podčastniški večeri ne smejo prirediti nikjer drugod kakor v kazini. Prvi takšen večer je že bil v kazini in ker se ga mnogo podčastnikov ni udeležilo, je vojaška oblast odredila strogo preiskavo, da se dožene, kdo je bil tako drzen, da ni hotel priti v kazino. Iz tega se vidi, da merodajnim tukajšnjim vojaškim krogom še ne zadostuje, da so izšli, da mora vsak častnik tukajšnje garnizije biti član kazine in da mora zahajati v to gnezdo pangermanstva, marveč da hočejo s silo spraviti v kazino tudi še vse podčastnike. Pozivamo slovenske poslane, naj store svojo dolžnost.

— Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani ima v petek, dne 27. novembra t. l. ob pol 12. dopoldne v dvorani mestnega magistrata v Ljubljani izredno javno sejo o povodu praznovanja šestdesetletnice vladanja cesarja Frana Josipa I.

— Draga — Toplice. V Dragi na Kočevskem je bilo pred kratkim imenovanih več častnih občanov. To imenovanje ima namen tamošnjo občino popolnoma zaslužiti nemštvo. To priliko je porabil tudi toliški župnik — in predlagal pri zadnji občinski seji tri častne občane, ki naj pomagajo spraviti občino pri prihodnjih volitvah popolnoma v klerikalne roke. Predlagal je namreč gg. dr. Šusteršiča, dr. Lampeta in župana Zorca vulgo Štamburja. Ti gospodje naj se sicer vsega spoštovanja vredni — zaslug za našo občino nimajo prav nobenih. To je poudarjal tudi predlagatelj sam, rekel pa je da so imenitni gospodje in da nam lahko še kdaj koristijo. Po ostri debati pro in contra je bil predlog sprejet z 19 proti 8 glasom. Vemo, da to imenovanje nima drugega namena kakor pripomoči klerikalni stranki pri prihodnjih občinskih volitvah do polne zmage. Vsaka krivica in vsako nasilje trpi le nekaj časa. — Proti temu sklepu se vloži ugovor. Sicer pa pričakujemo z vso gotovostjo, da bodo imenovani gospodje sami uvideli, da nimajo nikakih zaslug za našo občino, in ker se imenovanje ni izvršilo soglasno, da bodo odklonili to nezasuženo čast.

— Dr. Tuma — kandidat za goriški deželni zbor. Iz goriške

okolice se nam piše: Dr. Tuma raznaša svoj socializem med nami v ta namen, da bi kandidiral za deželni zbor. Sedaj je zaslutil, da bo goriški deželni zbor kmalu razpuščen, pa se je oglašil ter lovi tudi kmete na svoje limanice. Tuma misli, da ima v ljudstvu še vedno isti ugled, kakor ga je imel, ko je bil pri napredni stranki. Mož se kruto vara. Dr. Tuma poznamo, kako menjava politično kožo, in vemo dobro za njegove namene, ki se strinjajo v tem, da bi prav grdo nagajal napredni stranki. On ve, da ne bo izvoljen, ali ves sreden bi bil, če bi mogel napraviti kaj konfuzije ter škodovati naprednjakom. Zato hodi okoli ter se kaže velikega prijatelja kmetom. Toda kdo more imeti zaupanje v človeka, ki se menjava kakor vreme spomladi ter pobija danes to, kar je včeraj smatral za najbolj pametno? Kdo mu more kaj verjeti, ko pa le zabavlja in udriha po možeh, ki so res kaj storili za goriške Slovence ter so ostali enako narodni delavci, kakor so bili pred leti? Naj bi rajši povedal, zakaj je zanemarjal svojo poslansko dolžnost kot poslanec mest in trgov v minoli šestletni dobi; še v zbornico ni več hodil, rajši je lezel na zasnežene toliminske planine. Naš kmet ne sme dati dr. Tumi niti enega glasu.

— Italijanska socialdemokratska stranka v Trstu na bobnu?! Kdo bi si bil mislil! 14. maja 1907 hodili so tržaški socialdemokraci v velikih procesijah po mestnih ulicah, kričaje — zmage pijani: „evviva Trieste, tutta socialista!“ Pogažena je bila kamora in izvoljeni so bili štirje socialdemokratski državni poslanci. Takrat je revnejše in naivno tržaško ljudstvo zagotovo mislilo, da se odpro nebesa in jih bo brez dela in truda sitila — padajoča mana. Ali le prekmalu je prišlo razočaranje tem naivnejšem! V dunajskem parlamentu sede sicer štirje tržaški socialdemokraci — eden njih celo v delagaciji — ali vkljub temu se ni stanje revnega ljudstva niti za piščico zboljšalo. In danes po poldrugem letu giganške zmage je italijanska socialdemokratska stranka kraj propada! Da gre z listom „Lavoratore“ zelo slabo in da vlada v stranki nesoglasje, se je že več časa vedelo. Ali je tako na koncu, tega se pa vendar ni mislilo. Kakor poroča „Lavoratore“, je imela v ponedeljek stranka v svojih prostorih via Boschetto izvanredno sejo, na kateri je poslanec Pittoni naznanil, da je v stranki nesoglasje, da nima nihče veselja do dela, temveč je vse apatično in še celo protivno. Zato sedanje vodstvo ne more za stranko več prevzemati odgovornosti in tudi ne ostati na svojem mestu. Naznanil je nadalje, da z decembrom vsled slabih financ preneha njih glasilo „Lavoratore“, v katerega uredništvo so se tudi dogodile razne nerednosti (urednik regnicolo žid Jesurum je namreč poveril vedjo vsoto in ušel v blaženo kraljestvo), ter da on odstopa iz predsedstva in eksekutiva stranke in daje nji na razpolago svoj državnozborški mandat. Na tem božjem svetu se sicer vse spreminja, ali tako hitre spremembe v socialdemokratski stranki v Trstu se nismo nadejali in nas je nekako presenetila. Nedolgo temu še na vrhuncu slave in moči, a danes že kraj propada! Ako kje, veja tu latinski pregovor: „Sic transit gloria mundi!“

— Finančni tajnik Grabner ponemčevalce. Nemškotarsko gnezdo ljubljansko se pomnoži za novo moč: v našo slovensko prestolico pride iz Logatec finančni tajnik Grabner. O tem človeku smo pisali že toliko, da smo dobora pokazali, da je hud nemškutar, dasi drugih zmožnosti nima skoraj nič. Danes imamo na razpolago novih podatkov, da je bil Grabner ponemčevalce, kjer je služboval, tako v Logatecu kakor v Kranju. Ko je bil davčni referent za kranjski politični okraj, dal je davčnim uradnikom nalogo „im Envernehmen mit dem Oberlandesgerichte“, da s morati vsa krajevna imena pisati z nemškimi črkami. Ko je prišel v Logatec, je izdal ukaz: „Im Envernehmen mit dem Oberlandesgerichte Graz sind in der Folge die Ortschaften folgend zu benennen: Pa so morali pisati spakederanke, da zgrabi človeka gnjus na takimi sločini in mrovarjenjem lepih slovenskih imen. Pisali so n. pr.: Jelitschenwerk mesto Jelčni vrh, Podglanz (Podklesno), Scheuouza (Zirovnica), Godowitsch (Godovič), Sairach (Ziri), Ariopek (Goropeke), Hleuenerwerch (Hlevni vrh), Jarstehadolina (Jartča dolina), Lauranz (Lavrovec), Raune (Ravne), Sabrensch (Zabreznik), Sadniza (Zadniza), Sohwarzenberg (Črni vrh), Mersillog (Mrzli log), Sidisoh (Židiš), Tsohehaunik (Čehovnik), Woiska (Voiska), Zerwenasche (Cervenovše), Babenfeld (Babno polje), Bloshokapilza (Bloška polica), Grafenacker (Knežja njiva), Kosarsche (Kosarje), Markous (Markovec), Obloshits (Obločice), Podmirku (Podcerkev), Pölland (Poljane), Ushouek (Uševke), Werohnik (Vrhnika), Lass

(Lož), Oblak (Bloke), Botschhou (Bodkovo), Bösenberg (Hudi vrh), Goditschou (Godičevo), Hrublane (Hriblanje), Hruschkarie (Hruškarje), Lahou (Lahovo), Lepiwerch (Lepi vrh), Ponique (Ponikve), Pouschetsche (Polšeče), Sachrib (Zahrib), Sakrai (Zakraj), Saleis (Zalés), Sawerch (Zavrh), Schilze (Žilce), Sibounik (Zibovnik), Struckeldorf (Struklova vas), Tauschle (Tavžlje), Tsohochau (Čehovo), Medwediberdu (Medvedje brdo), Petkouz (Petkovec), Trauenwerch (Travenvrh), Kauze (Kalee), Fleokdorf (Blehova vas), Tsoheuze (Čevce), Eibenschuss (Ivanje selo), Mauniz (Uace), Seuschtschek (Selšček), Wresie (Brezje), Koschleek (Kčžek), Wesulack (Bezu ljak), Vigaun (Bgunje) itd. Tako je hotel Grabner uvesti s silo nemške spakederanke v podrejene mu urade! Če so bili zapisniki o rubežni zapisani s slovenskim krajevnim imenom, pa je vrnil zapisnike s pripomočjo: „Ist die Weisung zu befolgen!“ Taki so nemškutarski uradniki, ki jih ščiti kranjska deželna vlada na Kranjskem in ki zbog svojega nemškutarskega delovanja prihajajo na boljše in udobnejša mesta.

— Torej vendar! Piše se nam iz Spodnjeje Stajerja dne 23. nov. t. l. Kakor smo svoječasno že poročali vašemu listu, zahtevali so naši „Nemci“ resno lastno nadzornišvo za takzovane „nemške“ šole na slovenskem Stajerju. Seve, vsemu, kar tudi namišljeni Nemec pri nas zahteva, se sigurno ugodno. In tako se je zgodilo, — to vemo iz čisto gotovega vira — da je res za spodnje-stajerske ponemčevalnice na slovenskem Stajerju imenovan poseben okrajni šolski nadzornik, ki bode imel svoj uradni sedež v Celju. Tako je! Mi cincamo in predlagamo, „volksrat“ pa dela. To je tista manira, ki nas narodno ubija.

— Nemško bančno uradništvo proti slovenskim bankam. Kakor se nam poroča telefonično iz Dunaja, je tamkaj zborovalo Avstrijsko društvo bančnih in hranilničnih uradnikov. Pri tej priliki se je napadalo češke banke in je pozival neki visok dostojanstvenik k odločnemu nastopu proti slovenskim denarnim zavodom ter v obče proti njih gospodarskemu razvoju. Iz tega se najbolje vidi, kako so vsi elementi složni v pritiskanju vsega, kar je slovensko, med tem ko se pri nas skuša ploviti razdvojnjo pod plaščem socialne organizacije.

— Dvojezični računi. Slovenski trgovci in obrtniki se poslužujejo za račune svojim odjemalcem še vedno dvojezičnih tiskovin. Čemu to? Proč z dvojezičnostjo! Slovenski trgovci in obrtniki odslej ne bo izdajal in nobeden zavedni Slovenec odslej ne bo sprejemal dvojezičnih računov!

— Promocija. V petek, 27. t. m. ob 12 uri bo promoviral na dunajskem vseučilišču g. Fran Ogrin, konceptni praktikant pri deželni vladi v Ljubljani doktorjem prava.

— Iz sodne službe. Sodni praktikant Ernest Peručič v Trstu je imenovan za avskultanta.

— Poštna vest. S 1. decembrom t. l. bo imenovanih 177 poštnih asistentov za poštne oficijale in 184 poštnih oficijalov za poštne nadoficijale.

— Iz srednješolske službe. Provizorični glavni učitelj na moškem učiteljsku v Kopru Franc Mašera je imenovan za definitivnega glavnega učitelja na ženskem učiteljsku v Gorici.

— Iz šolske službe. Deželni odbor goriški je podelil mesto učitelja na slovenskem oddelku kmetijske šole g. Josipu Zidanšku iz Tolstega vrha na Stajerskem.

— Iz davčne službe. Novoimenovani višji davčni upravitelj Ivan Buchta v Trebnjem je dodeljen v službovanje davkarji v Kočevju.

Kako postopa trdika Ranzinger. Pred več tedni je bila dana na železnico v Celovcu pošiljatev, naslovljena na Franjo Trškan, Ljubljana, Poljanska cesta št. 67. Adresatinja pošiljatev ni sprejela. Informirala se je na kolodvoru in tam so ji povedali, da je pošiljatev došla in da so jo izročili v dostavo spediterju Ranzingerju. Adresatinja je nato šla k imenovani trdkri ter zahtevala, da se ji pove, kam je njena pošiljatev izginila. Ranzinger je zatrdil, da je pošiljatev dostavil v dokaz svoje trditve pokazal knjižico, v kateri se nahaja s svinčnikom pisani podpis „Fani Trškan“ kot potrjeno, da je bila pošiljatev dostavljena. Toda komu? Adresatinja gotovo ne, ker bi je ta gotovo ne iskala, ako bi jo bila sprejela. Torej je moral Ranzinger pošiljatev dostaviti na napačen naslov ali pa je podpis „Fani Trškan“ ponarejen. Koga zadene v tem osiru krivda, ne vemo, dognalo se bo to pri sodišču, ker namerava odpošiljateljica v Celovcu tožiti Ranzingerja za odškodnino.

Slovenske gledališče je bilo včeraj zopet nabito polno, dasi so še petič peli ljubezno opereto „Valčkov dar“. Občinstvo je vse pevke in pevce živahno akklamiralo.

Stoletnica rajstva dr. Janeza vit. Bleiweisa je bila 19. t. m.

Družba sv. Cirila in Metoda naznanja, da ima le še par sto lepih Miklavževih razglednic na razpolago. Rodoljubi — sežite po njih!

Družba sv. Cirila in Metoda ima v zalogi več tisoč izvodov brošur: Hubad „Franc Jožef I.“ 4 30 vinarjev in T. Zupan „Fran Josip I.“ 4 40 vin. Ker se ravno letos praznuje šestdesetletnica cesarjevega vladanja bi bile te brošure kaj primerne za darila deci v naših šolah.

Snočnjega predavanja dr. Švlgilevega v „Narodnem domu“ ni bilo, ker je bil g. predavatelj, žal, zadran. Z vlakom je prišel ob 3³⁰, na 9. in se moral odpeljati za zopet ob 3³⁰, na 10. Predavanja ni bilo mogoče odpovedati zadnji čas, zdržek pa preje ni bil znan.

Akademija. Redna odborova seja je jutri, četrtek, ob 9 uri zvečer pri „Zlati kaplj“, Sv. Petra cesta.

Ljubljansko učiteljsvo se vabi tem potom na sestanek, ki bo jutri (četrtek) ob osmih zvečer v posebni sobi Seidlove restavracije, hotel „Južni kolodvor“.

Društvo davčnih uradnikov na Kranjskem hira. Hiralo je že par let polagoma, a letos bo baje vsled neagilnosti njegovega tajnika Hruschke v miru na sušici v Gospodu zaspalo. V interesu članov bi bilo, da bi društvo delovalo, ker je še mnogo stvari, ki čakajo nujne rešitve v dobrobit davčnih uradnikov. Kje tiči pa vzrok hiranja? Res je, da je mnogo članov izstopilo, česar pa ne odpravimo. Če je kaj gnilega v društvu, naj se na običnem zboru ozdravi, ne pa iz društva izstopijo v tako velevažnih trenutkih. Res je tudi, da je največji vzrok temu, da izstopajo člani iz društva, ker odbor posluje v nemškem jeziku. Razni cirkularji na člane doidejo v samonemškem jeziku, vabila v nemško-slovenskem in le pozivi za plačevanje članarine (ah!) v samoslovenskem jeziku. To je največja zasluga g. tajnika. Da se ozdravi te nezdružne razmere, treba je, da se polnoštevilno udeležimo obč. zbora dne 6. decembra t. l., da ne bode imelo 98% slovenskih davčnih uradnikov poslovni jezik v društvu — nemščino. Zeleti bi bilo, da pride vodstvo društva v agilnejše roke.

Davčni uradnik. V spomin 20. septembra je napravil Jakob Šivic iz Škofje Loke lepo izrezanega Kranjskega orla z vojaškimi emblemi, kakor puškami, sabljami in kanoni, v sredi pod orlom je izrezan napis: „V spomin 20. septembra 1908 v Ljubljani.“ — K temu orlu je škofjeloški kipar Ivan Puc napravil iz terakote čedno skupino padlih žrtev Adamiča in Lundra. Cena temu kipcu je 2 K.

Zaradi cesarjevega jubileja bo pri vseh oblastvih in uradih finančne uprave dne 2. decembra t. l. počivalo vsako uradovanje, izvzemši najbolj nujne slučaje. Radi tega je dovolilo o. kr. finančno ministrstvo izjemoma, da se pri vseh finančnih blagajnah in davčnih uradih izplačujejo že 1. decembra t. l. še 2. istega meseca zapadla plačila na pokojninah in preskrbovalninah. Isto tako tudi dobe državni uradniki svoje plačilo za mesec december 1908 že 30. novembra t. l.

„Slovenskega obrtniškega društva v Ljubljani“ občni zbor bo četrtek, dne 26. novembra ob 8 zvečer v gostilni pri „Zlati ribi“. Dnevni red: 1. Poročilo predsednika, tajnika in blagajnika. 2. Volitev odbora: a) predsednika, podpredsednika in 10 odbornikov, b) predsednika društvene sodišča, c) dveh računskih preglednikov. 3. Raznosterosti.

Ustanovni občni zbor „Društva slov. trg. sodelnikov za Kranjsko s sedežem v Ljubljani“ se vrši v nedeljo, 29. t. m., ob polu 3. uri popoldne v salonu hotela „Lloyd“ v Ljubljani. Natančni spored se pravočasno objavi.

Umrla je danes ga. Marija Molek, mati člana slovenskega gledališča Josipa Molk. Umrla je tudi mnogoletna prodajalka pri M. Gerberju gospodičina Antonija Višnjec. — V dež. bolnici je umrl gosp. Marko Kralj iz Sp. Šiške, oče suplenta na II. drž. gimnaziji v Ljubljani, g. Frana Kralja. N. v. m. p.

Porodne razprave se pričnejo 30. t. m. in se vrše v sledečem redu: Dne 30. novembra in 1. decembra Ana Olenik zaradi hudodelstva goljufije; dne 3. decembra Mihael Zupanec in Anton Sekne zaradi hudodelstva rop; dne 4. decembra Ernest Olenka radi hudodelstva goljufije; Karol Široel, uradno ponemčen; dne 5. decembra Mihael Hribar, tatvina; Danijel Klein, goljufija. Ostale razprave že naznamo.

Škrilatica. Od zdravniške strani se nam piše: Z ozirom na naglo širjenje škrilatic po naših pokrajinah v zadnjem času se opozarja občinstvo, da po svoji moči pomaga pristojnim oblastim omejiti to nevarno kugo, ki tirja toliko žrtv. Sledeči opis naj omogoči spoznati bolezen brž v sa-

četu in takoj poklicati zdravnika. Kajti le tako dobi bolnik potrebno primerno postrežbo in pristojna oblast možnost vse potrebno ukreniti, da se bolezen kolikor mogoče omeji. Škrlatica napade najraje otroke in le bolj poredko odrasle. Začne se navadno z mrzlico, kateri sledi huda vročina. Bolnik toži, da ga boli glava, težko požira. Po noči je nemiren, blodi. Dan pozneje se pokažejo, navadno najprej na gorenjem delu prsi in na vratu, majhne rdeče lise, ki se kmalu razširijo po celotni životi in zlijejo v splošno škrlatnoredčico, po kateri je dobila bolezen ime. V tem težkem stanju se nahaja bolnik par dni. Potem začne rdeči izpah polagoma blati, vročina se začne nižati, in kakih 8 dni po začetku bolezni se jame po celotni telesu luščiti koža. To je splošen opis bolezni, ki se pa ne pojavi vedno z vsemi omenjenimi znaki, ki je včasih lažja, včasih težja. Najbolj značilna je ona splošna rdečica, visoka vročina zatekle žleze na vratu in v grlu (težko požiranje) in luščenje kože. Bolezen je zelo nalezljiva, zlasti za otroke. Včasih zadostuje samo kratko bivanje v sobi, kjer leži bolnik, da se jo nalezijo. Tudi vse osebe in sploh vsi predmeti, ki so prišli v dotik, so nevarni, da preneso bolezen. Zato treba takoj, ko se pojavijo prvi njeni znaki, spraviti bolnika v posteljo in zaščititi vsem osebam, ki niso za postrežbo neobhodno potrebne, vstop v dotično sobo. Vse drugo potrebno odredi potem zdravnik, katerega je treba, naj bo še enkrat poudarjeno, v vsakem sumljivem slučaju takoj poklicati. Sicer pa priporočamo prav tople, naj si ljudje omislijo izborni brošurico „Najhujši sovražniki“, ki jo je spisal R. Murnik. Tam najdejo zelo lepo razlago te strašne bolezni in vsa potrebna navodila. Zdravstveni zastopi, duhovniki, učitelji in občine naj se pobrigajo, da dobi vsaka hiša to knjižico, ki stane samo 70 vinarjev.

Vijolice nam je poslala gospa Irena Firman, učiteljeva soproga v Logar pri Breginju na Gorškem. Nabrala jih je v ponedeljek 23. novembra. Nekaj v resnici izrednega v tem času! Ljubezni gospo srčna hvala za prijaznost.

Kegljaški klub „Sloga“ vabi vse svoje člane na nujni razgovor o kljubovih zadevah na dan 26. t. m. v „Meščansko pivovarno“ (A. Dekleva, rdeča soba) točno ob 8 zvečer. Ravno tam se bodo tudi sprejemali novi člani, kateri bodo imeli takojšno pravico do debate in glasovanja. Pričakuje se močne udeležbe. Posebna vabila se ne razpošiljajo.

Majdičev zastopnik znani nemški Oroszy je bil te dni zopet v Postojni. Ponujal je svojo moko, a ta pot ni bilo zopet nič kupčije, ker postojnski trgovci ne kupujejo od nemških potnikov. Tako je tako, dragi „perjatu“, časi se spreminjajo in mi se z njimi.

„Dolenjske novice“ z dne 1. nov. t. l. pišejo, da s počino postaja v Kandiji ne bo nič in to baje radi tega, ker bi baje vzdrževanje urada preveč stalo. Dotični dopisnik naj bi se raje prejel dobro informiral, predno je napisal to vest. Poštini urad v Kandiji je zagotovljen!

Umrl je v St. Petru pri Novem mestu Franc Bojanc. Mož je bil dober gospodar ter obče spoštovan. Posebno priljubljen je bil v občini, kateri je dolgo let županoval. Znan je pa menda po celotnem Kranjskem po svojem zdravem humorju in dobrovoljnosti.

Iz Novega mesta. Ženska in moška podružnica sta priredili v soboto, dne 21. t. m. v novomeški čitalnici v korist „družbe“ igrig „Oigani“. Salonski orkester je drage volje sodeloval pri igri in plesu, za kar mu gre posebna zahvala. Igra sama je, pred natlačeno polno dvorano, v kljub vsem zaprekam, katere stavi igralcem nedostatkoma za Novo mesto naravnost škandalozni oder, krasno uspela. Ne moremo se spuščati v podrobno kritiko, vendar moramo pa poudarjati, da so nositelji glavnih vlog želi za svoje izbrano igranje splošno priznanje. Družestva Anica in njen ljubimec Radoslav in njen intrigant dr. Veselko, ki svojo igralsko izkušnost vedno rad posveča rodoljubnim prireditvam, izvršili so nad vse častno svoje vloge. Presenetili so nas popolnoma novi dosedaj še neznan igralci. Gospica Magda je bila ljubka in očarljiva Anica. Podala je Anici vso svojo naravno mišnost, ki se ji mora vsako srovo v občudujočem priznanju ukloniti. Sodnik, mamica Puc, posebno pa sodni inšpektor so bili izvršni. Koliko pa nam je nudil zabave in smeja oče Brenk, v humorju nemurni gospod Mundl, kako so nas oigani in med njimi posebno Marija in Juro očarali z ljubkim petjem, zamore prečiniti le oni, ki je videl igro. Ovetana je pokazala veliko dramatično nadarjenost, ko je primeroma težko vlogo tako lepo dovršila. Dr. Paček, priljubljen in izvrsten igralec, ki ga pa

vedno pogrešamo v dramatičnih vprizoritvah in pa Ovetan, ki je bil naravnost izborni, sta istotako z dovršeno igro pripomogla do lepega uspeha. Po koudan igri se je vršil animiran ples v posttranskih lokalih pa vesela prosta zabava. Narodne dame so nam stregle pri bufeju. Čestitamo naši prepotrebni družbi sv. Cirila in Metoda na krasnem moralnem in materialnem uspehu. V nedeljo, dne 29. t. m. se ponavljala igra v isti rodoljubni namen. Upamo, da bo dvorana še bolj polna.

IV. vinški semenj v Novem mestu se je vršil v četrtek, dne 19. t. m. v novo otvorenih prostorih hotela „Pri pošti“. Prine li so vino na prodaj iz vseh krajev Dolenjske. Posebno Belokranjcev je bilo veliko. Tudi krška okolica je bila mnogotevilno zastopana. Vsega vkup je bilo vina na prodaj do 5000 hl. Prodalo se ga je pa do petsto hl. Latošnje vino je jako dobro in močno, a kaj, ko nima cene. Prodaja o se je hl. 28 do 48 K. Kupcev se bilo razmeroma jako malo. Prišlo je menda pet ljubljancev in nekaj malega iz drugih krajev. Obiskal je semenj tudi deželni predsednik baron Schwarz, deželni odbornik dr. Lampe v spremstvu grofa Künigla in deželno vladkega svetnika Zupana Novomeške občine je zastopal župan g. Ogoreutz, kandijski župan g. Zuro.

Odbor za pomoč pogorelcem v Senovem pri Rajhenburgu na Štajerskem izreka tem potom v imenu pogorelcem vsem cenjenim darovateljcem najtoplejšo zahvalo! Nabralo se je 500 K, od tega je samo od dobrodelne veselice v Rajhenburgu dne 8. t. m. 270 K čistega dobička. Posebno zahvalo pa izreka gori omenjeni odbor slavnemu pevskemu zboru čitalnice v Brežicah pod vodstvom župnika g. Mešička za sodelovanje pri veselici, dalje prebлагородni gospe Hočvarjevi v Krškem ter trgovcu g. Zmavcu v Rajhenburgu, ki je nabral precejšnjo vsoto pri gg. trgovskih potnikih.

O pošti v Volniku pri Celju prihajajo pritožbe, da ne najde uaslovnika, če je na pismu narodni kolek. Nekemu gospodu v Ljubljani se je že parket pripetilo, da mu je bilo od te pošte vrnjeno pismo, na katerem je bil car dni kolek, če je bilo pa pismo brez tega kolka, je pa prišlo na svoj cilj. Čudaa so pota nemškutarske zagrizenosti! Lepote na vsako psmo ali dopisnico in razglednico narodni kolek, zlasti oni s črnim robom in z napisom 20. IX. 1908!

Krvav pretep zaradi zamenjanih ur. V Studencih pri Mariboru sta v gostilni mizarski pomočnik Filip Kmetič in delavec Ivan Pepelnik zamenjala za uri, ne da bi jih preje pogledala. Po menjji je Pepelnik spoznal, da je ogoljufan. Ko sta zapustila gostilno, se je vnel med njima prepir, v katerem je Pepelnik sunil Kmetiča z nočem v glavo in mu prezel uho. Spiknil je tudi „tovariša“ Orosia, ki je bil pri meju novozod in je s Kmetičem „vlekel“. Kmetiča so morali prepeljati v bolnišnico.

Sirova stara mati 4 mesečnega otroka Marije Dolar v Dobrni pri Celju je njegova stara mati v jezi, ker je jokala, tako vrgla v posteljno stranico, da mu je počila lobanja in da je revče vsled tega umrl. Tudi sicer je otroka pretepala po živinsko.

Zmrznil je v Velenju čevljarški pomočnik Mirko Majcen. V pijanosti je obležal v cestnem jarku čez noč.

Pred mariborskimi porotniki bodo pri zasedanju, ki se začne 30. t. m., stali ti-le grešniki in grešnice: Franc Zajc, uboj; Alojzij Schamperl, uboj; Val. Breznar, uboj; Franc Žibert, tatvina, sleparija in potepuštvu; Antonija in Neža Kolarič, tatvina. Drugim razpravam še ni določen dan.

Zaradi tatvine je bil obsojen pred celovškimi porotniki sluga Anton Šubio na 18 mesecev težke ječe. Kradel je v „Jožefovem“ društvu kot hišnica Miklin.

Tatinska pospravljalca v Celovcu je hišnica Marija Miklin, ki je hodila pospravljat v prostore Jožefovega društva, od leta 1906 naprej kradla denar, obleko, sploh vse, kar ji je ugajalo. Pokradla je vrednosti za 5000 K. Pred celovškimi porotniki je bila obsojena na 18 mesecev težke ječe.

Nemščina nekdanjega teharkega župana. Prejšnji „nemški“ teharški župan je zapisal svoji dekli Uršuli Flis v družinske bukvice sledeče spričevalo: „Zomir is kumen 1. juli 1875 und fortist fon mir beck in 28 dezember 1876 bar mack bar sehr fleissig ich bar zufrieden und kan nich sagu das bar fleissig und braf in seinem dinst Falentin K. watz (Kovač) leckten besitzer in Lippe Gemainde Tüchern“. Ta le gospod Kovač je osmetel s tem spričevalom sebe in svoje „nemško mišljenje“ na večne čase. Teharjani pa so lahko še danes ponosni na svojega „nemškega“ župana Kovača ali kakor se nam piše Kowatza.

Uboj. 25. septembra t. l. je prišel železniški delavec Pero Hečimovič, ki je delal pri železnici v Beljaku, navzkriž s predelavcem Milom Obušino. Obušini je Hečimovič prepočasi delal, zato je dobil le po 30 v od ure mesto po 36 v. To ga je razjezilo. Zvečer je počakal Obušino in ga po kratkem prerkanju zabodel v hrbet, da je umrl drugi dan vsled izkrvavljenja. Ubijalec je zbežal na Jesenje, kjer so ga prijeli. Pred celovškimi porotniki je bil obsojen na 2½ leti ječe, podstrene s postom vsakih 14 dni.

Mrtvega otroka so potegnili iz Drave pod Beljakom. Rojen je bil pred par urami. Sodi se, da je mati kaka tujka.

Rud gostilničar Franc Boie v Rojano je v prepri treščil Petra Knezoviča tako ob tla, da so ga prepeljali v bolnišnico. Boleta so zepirli zaradi njegove moči.

Zaradi pretenja s smrtjo so zaprli v Trstu 37letnega delavca Franca Bajca.

Posliti je hotel v Trsta čevljar Franc Bassi iz Dornberga 35 letno gluhoženo Jos. Starc. Zaprl so ga.

Zblaznel je v Trstu 32letni delavec Karel Divec.

V prsi je zabodel v Trstu Jakoba Milavca mizar Demestre. Milavec je hudo ranjen. — Vincenca Mlakarja je pa čevljar Ludovik Suvan iz Komna zabodel v pleča. Oba napadalca sta pod ključem.

Kap je zadela v Trstu novomenovanega komandanta 55. infanterijske brigade generalmajorja Friderika Eckhardta. Francesco nija.

Goljufija Pred tržaškimi porotniki sta stala včeraj 42letni čevljar Jožef in njegova žena Marija Ivančič zaradi sleparije. Obt žena sta bila, da sta ogoljufala dobavitelja usaja za 9331 K 63 v. Obtožena sta se zagovarjala s tem, da jima je šla trgovina slabo in da je bolezen zakrivila, da nista mogla zadovoljiti vseh upnikov. Mož je bil obsojen na tri mesece ječe, žena je pa bila oproščena.

Slovenskega akadem. društva „Slovenija“ na Dunaju III. občni zbor se vrši v nedeljo, 29. t. m. v društvenih prostorih, VIII. Breitenfeldergasse 20 z običajnim sporedom. Začetek ob pol 2 popoldne.

Za stradalce dake na Dunaju je nabralo slovensko omizje pri „Roži“ 20 K. — Slovenci prisločite na pomoč!

Razsvetljave 2. decembra ne bo v Pragi. Zastop mesta Prage je sklenil, da se 2. decembra ne priredi nikake razsvetljave, zaradi tega se pa daruje več tisoč kron za otroke.

Preselilive v Ljubljani. V zdajnjem, novembrskem selilnem roku se je v Ljubljani preselilo 580 družin oziroma strank, ki so štele blizu 2000 oseb. Na novo se je priselilo v Ljubljano 21 rodbin, ki so bile prestavljene ali pa so si izbrale to mesto, da v njem prežive svoja pokojinska leta. Iz mesta pa se je izselilo 16 družin, katere je poklic pozval v druge kraje. Stanovanjske razmere so v obče zadovoljive, tuintam tudi prav dobre, samo malih stanovanj z dvema sobama in pritlikinami še vedno primanjkuje, dočim je velikih stanovanj dovolj na razpolago.

Tedenski izkaz o zdravstvenem stanju mestne občine ljubljanske od 8. novembra do 14. nov. 1908. Število novorojencev 17 (= 221‰), umrlih 19 (= 247‰), med njimi so umrli za škrlatno 1, za vrtico 1, za jetiko 6 (4 tuji), vsled mrtvouda 1, za različnimi boleznimi 10. Med njimi tujecev 12 (= 631‰), iz zavodov 15 (= 789‰). Za infekcijskimi boleznimi je obolelo, in sicer: za noricami (varičella) 1, za ošpicami 2, za škrlatno 3, za vrtico 4.

Prvi „Kinetograf Pathé“ „proje „Edison“ na Dunajski cesti nasproti kavarno „Europe“ ima od danes do vltetega petka sledeči spored: Prisiljeno dovoljenje. (Komično). Francoska britanska rastava v Londonu (Zanimiv naravni posnetek). Ljubzen Ciganke. (Zaloig. v dveh dejanjih). I. Napad Ciganov. II. Padelepe Ciganke. III. Ujeta Ciganke. IV. Zaroka. Moderna čarodejstva. (Krasna slika v barvah). Doživljaj učenjaka. (Komično). Priporočamo!

Uradne vesti. Pri dež. sodišču v Celovcu ali pri kakem drugem sodišču se razpisuje služba sodnega pristava. Prošnje je vlagati do 5. dec. pri predsedstvu dež. sodišča v Celovcu. — Do istega termina je vlagati prošnje pri predsedstvu okrožnega sodišča v Mariboru za enako mesto pri okrožnem sodišču mariborskem ali pri kakem drugem sodišču. — Do 1. februarja 1909 se naj oglase pri dež. vladi oni samostojno delujoči umetniki, ki reflektirajo na kako izmed štendijs, ki se bodo podelile umetnikom. — Žrebce posestniki, ki hočejo v prihodnji (spuščalni) dobi spuščati svoje žrebce za plemenitev tujih kobil, morajo zglasti te žrebce

do 10. dec. 1908 pri polit. okrajnem glavarstvu, v čigar okolišu se nahaja stajališče žrebcevo. Zglasto se izvrši ustno ali pismeno. Naznaniti je ime in priimek ter stanovališče žrebčevega posestnika, kakor tudi plemo, starost, barvo in stajališče žrebcevo. Za žrebce sploh pod štirimi leti in za noriške žrebce pod tremi leti se ne dajejo dopusti a za spuščanje. — Vsi upniki, ki imajo kako terjatev do zapuščine dne 25. oktobra 1908 v Mokricah pri Kostanjevici zamrlega strojnika Pavla Srnk Dudaka, naj naznani svoje terjatve tekom 6 tednov pri kostanjevškem sodišču. Pri okrožnem sodišču v Celju je zasedlo mesto sodnega tajnika v VIII. čin razredu. Prošnje je vlagati pri predsedstvu tega sodišča do 10. dec. 1908.

Nesreči. Ko je šel včeraj 64letni mestni delavec Mihael Žagar na Dolenjsko cesto št. 6 obiskat svojo hči, je vrhu stopnic padel in se po nogah tako poškodoval, da so ga morali z rešilnim vozom prepeljati v deželno bolnišnico. — Ivan Vusdorfer, rojen 1853. l. v Slapu pri Ipavi je včeraj sekal v postojnskih gozdih neko bukev, katerega mu je padla na levo nogo ter mu jo pod kolenom zlomila. Prepeljali so ga v deželno bolnišnico.

Železniškega stroja sta se vstrasila včeraj popoldne na državnem kolodvoru dva konja ter dirjala z vozom do Selenburgovih ulic, kjer so ju ustavili.

Delavsko gibanje. Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 16 Hrvatov in 27 Slovencev. Iz Kočevja se je povrnilo 26 Lohov v Kormin, 14 pa iz Ljubljane v Videm. Iz Amerike je prišlo 18 Hrvatov in 6 Slovencev.

Izgubila je ga. Franciška Lukanova ženski, usnjat, moder pas, s srebrno zapono. — Marija Blatnikova je izgubila rjavo vlogo.

Orodne novice

— **Solski štrajk** za cesarjev jubilej. Zastopniki čeških manjših na Severnem Češkem so sklenili na konferenci v Mostu, da prirede na predan cesarjevega jubileja splošni štrajk čeških solarjev, da izsilijo na ta način ustanavljanje čeških šol.

— **Rumeno knjigo** o Maroku je izdala francoska vlada.

— **Dve tovarni** sta pogoreli, in sicer papirna trgovina trvdke Prosper in Piette v Bubenču in tovarna za tapete v Podbabi pri Pragi.

— **Drama** v bolnišnici. V Rimu je 63letni uradnik Carbut zapeljal 16letno modistinjno Pancellini. Med tem je Carbut zbolel. V polikliniki ga je obiskalo zapeljano dekle ter mu zasidilo bodalo v pleča. Carbut je bodalo izdrl iz rane ter prebodel z njim dekle.

— **Važna iznajdba.** Dva italijanska častnika sta iznašla pripravo, s katero je mogoče dati brezžični telefoniji določeno smer.

— **Zaradi mora** lastnega očeta je bil v Budjovcih na smrt obsojen kmečki sin Vencelj Linhart.

— **Svedski kralj** in kraljica sta prišla v Pariz, kjer sta bila zelo slovesno sprejeta.

— **Zaradi italijanskih dijaških** izgrezov so zaprli na nedoločeni čas na Dunaju tudi tehnično visoko šolo za kmetijstvo, dočim je bila živino-zdravniška visoka šola zaprta le en dan.

— **Poklonstvena deputacija** bosanskih katolikov. Nadškof dr. Stadler, ki je odpotoval včeraj s posebno deputacijo katolikov na Dunaj, da se poklonijo cesarju, je dobil pred odhodom brzojavko od prestolonaslednika Frana Ferdinanda, ki pravi, da ga neizmerno veseli, ker bo mogel deputacijo na Dunaju sprejeti. — **Sodni uradnik** — slepar. V Monakovem so zaprli 45letnega sodnega radnika, ki je že 10 let izvrševal najprejrednejše sleparije z ženitvami. Osleparil je nebroj žensk za vse premoženje. Zadnja njegova žrtev, katere je izvalil 9000 mark, se je usmrtila, in tako se je zvedelo za sleparja.

Telefonska in brzojavna poročila

Deželnozbornske volitve v Istri.

Poreč, 25. novembra. Pri včerajšnjih volitvah v istrski dež. zbor so bili iz veleposestva izvoljeni soglasno kandidata laško-liberalne stranke in sicer Ivan Benussi, dr. Hektor Constantini, Viktor Mroč, Avgustin Tomasi in dr. Viljem Varetton.

Oproščeni slovenski visokošolci. Praga, 25. novembra. Sedem tukajšnjih slovenskih visokošolcev je bilo obdolenih demonstracij. Pred deželnim sodiščem so bili danes vsi oproščeni.

O slovenskem vprašanju. Petrograd, 25. novembra. (Poseb. brz. »Slov. Nar.«) V dvorani mestnega občinskega sveta je imel

vseučiliški profesor Aleksander Lvo-vič Pogodin predavanje o temi »Slovensko vprašanje v Avstriji, Poljaki in germanizacija v Prusiji, Slovani in Turki, njih skupni interesi.« Dvorana je bila polna najodličnejšega občinstva; posebno mnogo je bilo navzočih politikov in diplomatov. Prof. Pogodin je v svojih izvajanjih naglašal, da bi Rusija lahko pritegnila nase vse avstrijske Slovence, ako bi kolikar koli posvečala pozornosti občaslovenskemu vprašanju. Opirajoč se na tako množico prijateljev, bi se Rusija lahko uspešno vovejala z vsako državo in mogoče bi ji bilo zgraditi mogočno, ves svet obsegajočo organizacijo. Kar se tiče Avstrije, zavzema po mnenju predavateljevem ta država odlično stališče med slovenskimi državami samo zbog tega, ker se Rusija doslej ni dovolj brigala za slovensko vprašanje.

Kje in kdaj bo evropska konferenca? Belgrad, 25. novembra. Iz Rima javljajo, da je sklenjena stvar, da se evropska konferenca sestane v prvi polovici meseca januarja in sicer v Rimu.

Rektor in dijaki na visoki šoli za poljedelstvo.

Dunaj, 25. novembra. Rektor na visoki šoli za poljedelstvo je odredil zatvoritev tega zavoda. Temu so se uprli dijaki, ki so večinoma Slovani. Poslali so deputacijo v naučno ministrstvo protestirat proti rektorjevi odredbi.

Poslanska zbornica. Dunaj, 25. novembra. Parlament bo imel sejo jutri, v petek in soboto. Potem se seje odlože do 4. decembra.

Odstop dr. Kramarja. Dunaj, 25. novembra. Poslanec dr. Kramar je poslal češkemu ministru rojaku dr. Začku pismo, v katerem mu javlja, da bo odložil predsedstvo »Narodnega kluba«, ako ne preneha needinost med posameznimi strankami.

Bosans a deputacija na Dunaju. Dunaj, 25. novembra. Bosanska deputacija, obstoječa iz 150 oseb, je prišla včeraj semkaj. V deputaciji je 50 žensk in 50 duhovnikov. Na kolodvoru jih je sprejelo odposlanstvo mestnega občinskega sveta in ljubljanski škof dr. Jeglič.

Dunaj 25. novembra. Voditelj bosanske deputacije nadškof dr. Stadler je imel danes dolgo konferenco s skupnim finančnim ministrom baronom Burianom.

Dunaj 25. novembra. Bosanska deputacija je prišla danes v parlament. Pestre narodne noše so vzbu-dile veliko pozornost.

Zbliževanje jugoslovanskih klubov.

Dunaj 25. novembra. »Zveza južnih Slovanov« in »Slovenski klub« sta imela danes sejo, v kateri sta v principu sklenila, da se oba kluba kolikor mogoče zbližata in v vseh važnih vprašanjih enotno postopata.

Dunaj 25. novembra. Predsednik »Zveze južnih Slovanov« dr. Ivčević je povabil na posvetovanje k ministrskemu predsedniku baronu Bie-nerthu.

Konferenca vseh slovanskih držav-nih poslancov.

Dunaj 25. novembra. Vodstvo češke agrarne stranke je poslala jugoslovanskemu klubu pismo, v katerem izraža željo, da bi se sklicala konferenca vseh slovanskih državnih poslancev, na kateri bi se razpravljalo o stališču ki ga naj zavzamejo slovanski poslanci napram aneksiji Bosne in Hercegovine.

Slovenci zbiraite za žrtve!
Gospodarstvo.

Pokojninski zavod češko-slovenskega denarstva v Pragi.

S tem novim zavodom, ustanovljenim pod zaščito Osrednje banke čeških hranilnic v Pragi, pridobi slovensko denarstvo naše države na pokojninsko zavarovalnem polju novo velepomembno središče. Omenjeni zavod se opira na zavarovalno-tehničen temelj, ki je bil izdelan od priznanih kapacitet in je dobil že državno avtorizacijo. Da bi bilo potrebam trgovskih krogov najpraktičnejše ustrezno, se je razdelil zavod v dva oddelka. Prvi oddelek se bavi z zavarovanjem določenem po zakonu, med tem ko je omogočeno doseči rent (starostna pokojnina do 8000 kron, vdovska do 3200 K) letni prispevek znaša, ko je bilo zavarovanje obojestransko sklenjeno, 13% plače. Zavod se ponaša i z drugimi ugodnostimi: je poverjen trgovskim rokam in urejen v modernem duhu, s čimer ni zagotovljeno le boljše obrestovanje fonda ampak i hitra rešitev vseh zahtev. Napram državnemu zavarovanju zasluuje posebno pozornost dejstvo, da se izplačilo pokojnine ne

zastavi, če ima oni, ki uživa pokojnino postransko opravilo, če se preseli iz Avstrije ali uživa bolniško podporo; premija za nakup službenih let se izplača po dogovoru v teku petih let. V pokojninskem zavodu se priglasi lahko vse uslužbenice tudi sluge, pomožne osebe itd. Dalje opozarjamo na to, da je stan uradnih denarnih zavodov napram onemu drugim uslužbenecem mnogo ugodnejši (manjša umrljivost in pred vsem invalideteta) tako da bo po sodbi strokovnjakov mogoče v teku dobe zvišati pokojnino ali pa znižati prispevke. Splošno je znano, da so si v splošnem pokojninskem zavodu zagotovili Nemci samovlado na večne čase. Ni pač nikakega vzroka, da bi dajali fonde, prišedene iz slovenskega denarja hraniti v lastno škodo svojim političnim nasprotnikom in je iz tega stališča naše vzajemnosti in samopomoči jasno naznačeno vsakemu slovenskemu denarnemu zavodu, komu da ima poveriti pokojninsko zavarovanje svojih uslužbenec. Za novi zavod se javlja neobičajno zanimanje ne samo na českem, kjer je do danes priglasi na česko vrsto bank, hranilnic, posojilnic, zavarovalnic in zasebnih trdkih ampak i v ostalih slovanskih deželah; pravila so ravnokar izšla v poljskem in hrvaškem jeziku in se že pripravljajo nadaljša prelaganja. Priglasila k zavarovanju prihajajo vedno številnejša in je le želeli, da bi mladi zavod postal to, kar ima biti po intenci ustanovitelj, to je prava pokojninska zavarovalnica slovanskega trgovskega sveta. Ker se imajo pri nadomestnih zavodih izvršiti vsa priglasila do konca tega leta, naj bi se vsi službodajalci, ki se hočejo ogniti državnemu zavarovanju čimprej priglasi pri pokojninskem zavodu česko - slovanskega denarstva. Vsakoje informacije proračun, prospekte itd. daje drage volje brezplačno ravnanje zavoda v Pragi I. Ovocna ulice 15.

Darila.

Upravništvu našega lista so poslali:
Za družbo sv. Cirila in Metoda: Ivan Mele iz Sp. Kašlja pri Zalogu nabral v veselju družbi pri g. Siherlu 2 K. — I. Avšič, podravatelj banke „Slavije“, 6 K. — Dr. I. Oražen, zdravnik in pivovarnar, 10 K. — Gostje v gostilni ge. Marije Novak „Pod gričkom“ preje „Špek higel“ v Štepanji vasi 3-20 K. — Nekaj VII. šolcev II. državne gimn. 1-10 K. — Dr. Višnjič v Radovljici 10 K. iz kazenske pravde Jerše-Hrovaš. — Puljski slovenski poduradniki 30 K. v spomin na padle narodne žrtve. — Dragotin Seliščar v Postojni 11-20 K. nabranih v veselju družbi pri g. Jakobu Morel v Hrašah. — Vesela družba na Gaštelu za združeni konstanj 1-60 K. — Skupilo za pet „športov“ v Belčevi gostilni pri Iv. Vidu pri Grobelnem 4 K. — V kavarni Leon bile nabrane 4 K. — J. Kopinič v Metliki 6-50 K. katere so darovali: M. Makar 4 K. F. Guštin ml 1 K. Mohora 50 v ter pošiljatelj 1 K. — Nekdo, ker je bil preveč siten 3 K. — Fr. Medica, Mori, 10 K. — Milan Lah v Ložu nabral v veselju družbi 10 K. — Skupaj 112-60 K. Srčna hvala! Živeli!

Za Trubarjev spomenik: Franc Medica, Mori 5 K. — Živel!

Za nesrečne žrtve (Razdelitev prepuščena „Združenemu odboru“): Ivan Zbašnik nabral v Ely. Minnesota v Ameriki med ondodnimi Slovenci 20 K. — M. Gorjanc nabral pri poroki 2-08 K. — Viki Dolenc nabral v gostilni „Mantua“ na Vrhniki 7-91 K. Darovali tisti, ki niso dali za pijačo. — Mici Puncer v Litiji 4 K. katere so darovali: gospa M. Medič iz Nabržine 1 K. Rob. Walland, potnik „Prve jugoslovanske trgovine za kavine surogate v Ljubljani“, 2 K. pošiljateljica mesto brata Franceljina, ki je v Ameriki pa 1 K.; skupaj 4 K. — „Gorotan“ iz Nemčije 2 K. — Županstvo na Krki 25 K. vsled tozadernega sklepa občinskega zbora. — Leo Macoratti, žel. mojster v Divači nabral v gostilni gosp. Viktorja Magajna 15-01 K. — Fr. Medica, Mori 15 K. — Viktor Dolenc v Postojni nabranih 4-60 K. — Vesela družba v Sežani pri Mohorčiču nabrala ob prihodu gosp. Zakrajška 12 K. — Več gostov v „Kažotu“ nabralo 21 kron. — Skupaj 128-60 K. — Srčna hvala! Živeli!

Za spomenik žrtvam 20. septembra: Ivan Zbašnik nabral v Ely. Minn. v Ameriki med ondodnimi Slovenci 20 K. — Neimenovani v kuhinji v Pudo 4 K. — Skupaj 24 K. Živeli!

Za nesrečno rodbino Kisele na Resljevi cesti: G. Aleks. Gjud, brivec tu 5 K. — Dr. Oražen, zdravnik in pivovarnar 15 K. — Gostje v gostilni „pod gričkom“ preje „Špek higel“ v Štepanji vasi 1-20 K. — Iz Senožec 34 K. Skupaj 55-20 K. — Iskrena hvala vsem v imenu bedne rodbine! — Živeli nasledniki!

Za odslovljene delavce Kolerjere pivovarne: Gosp. dr. Oražen zdravnik in pivovarnar 100 K. — Živel velikodušni darovalec! Živeli nasledniki!

Za stradalajoče dijake na Dunaju nabralo je slovensko omizje pri „Roži“ v Ljubljani 20 K. — Na zdar! — Slovenci pomagajte!

30. izkaz prispevkov za spomenik in žrtve 20. septembra 1908.
Od dne 19. do izzvetega 24. novembra 1908 došli so podpisanih blaginju „Združenega narodnega odbora“ sledeči prispevki: Posojilnica in hranilnica v Moravčah za žrtve 100 K. K. P. v Vg. prepuščajoč pri uporabi proste roke odboru za žrtve 20 K. Ljudmila Katalanova iz „Društvene gostilne“ v Rojšanu-Trstu za ljubljanske žrtve 12 K. (darovali so: Sobotno veselo omizje 4 K. in nedeljski obiskovalci veselice pevskega društva „Zarja“ v Rojšanu 8 K.). Josip Prosenec, generalni zastopnik zavarovalnega društva „Avstrijski Feniks“ v Ljubljani za žrtve brez razlike, prepuščajoč odboru proste roke pri razdelitvi 10 K. Županstvo na Ježici pri Ljubljani imenom občinskega odbora za žrtve 20 K. Ivan Zurec iz Sečmiča v prid nesrečnim žrtvam zbrani dobiček od tarok igre 2 K 80 v. Frank Sakser Co. v New Yorku od društva „Slovenska Zastava“ in „Slovenska narodna podpora jednota“ v West Newton Pa. za spomenik in žrtve naklonjenih 50 K. Fran Traven, posestnik v Srednjih Gameljnih nabral v gostilni pri „Šraju“ v Sp. Gameljnah za žrtve 10 K.; (darovali so: po 1 K. Ivan Novak, Fran Juvan, Fran Lavtižar, Gregor Jeras, Franja Lavtižarjeva. Ivenka Jerasova in Marija Juvanova, Fran Traven 80 v. Stefan Virk 50 v. Ivan Snoj 40 v. in po 20 v. Miha Lavrič, Ivan Novak ml., Ivan Jarc, Fran Koncila in Marija Travnova), Kristina Mikuževa iz Ljubljane nabrala v domači gostilni za žrtve brez razlike in za spomenik na dovoljno uporabo odbora 87 K 59 v. (Podrobni izkaz darovalcev se objavi ob priliki). — Dosedaj so izkazani nastopni blaginju „Združenega narodnega odbora“ došli prispevki: 1.) Dne 12. novembra 1908 (1.-27. izkaz) 18.144 K 44 v. 2.) Dne 16. novembra 1908 (28. izkaz) 1.039 K 47 v. 3.) Dne 19. novembra 1908 (29. izkaz) 401 K 04 v. 4.) Današnji izkaz (30. izkaz) 312 K 39 v.; skupaj 19.897 K 34 (devetnajst tisoč osem. sto sedemdesetdeset kron 34 v.). — „Združeni narodni odbor“ izreka tem potom vsem plemenitim darovalcem svojo najiskrenejšo zahvalo, posebno amerikan- skim našim bratom, ki se nas v naši nesreči spominjajo s tako znatnimi darovi. Slava slovenski požrtvovalnosti! V Ljubljani, dne 24. novembra 1908. Dr. Alojzij Kokalj s. r. blaginju.

Razširjeno domače zdravilo. Vedno večja povpraševanja po „Moll-ovem francoskem žganju in soli“ dokazujejo uspešni vpliv tega zdravila. Zlasti koristnega kot bolezni utešujoče, dobro znano antirevmatično mazilo. V steklenicah po K 1-90. Po poštnem povzetju razpošilja to mazilo lekar- nar A. MOLL, c. in kr. dvorni založnik na DUNAJI, Tuchlauben 9. V zalozah po deželi je izrecno zahtevati MOLL-ov preparat, za- znamovan z varnostno znamko in podpi- som 4 85-16

Svila za bluze od 75 kr. do 11.12. 35 kr. za meter — zadnje novosti! — Franko in že začeti- njeno na dom. Bogata izbira vzorcev s prvo pošto. — Tovarna za svilu Henneberg, Zürich. 6 90-5

Proti prahajem, luskinam in izpadanju las deluje najboljšo priznana **Tanno-chinin tinktura za lase**

katere okrepuje lasišče, odstranjuje luske in preprečuje izpadanje las. 1 steklenica z navodoma 1 krona. Razpošilja se s obratno pošto ne manj kot dve steklenici

Zaloga vseh preizkušenih zdravil, medic. mil, medicinal. vin, specijalit., najfinjših parfumov, kirurških obvez, svežih mineralnih vod l. d. d.

Dež. lekarna Milana Leustoka v Ljubljani, Resljeva cesta št. 1
poleg novoprijetega Fran Jožefovega
Ljubl. mesta 25-47

Franjo Hüssel
c. kr. sodni pristav

Hermína Pehani
poročena. 4297

U Žužemperku, dne 25. novembra 1908

(Namesto vsakega posebnega obvestila).

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt s manjšajočimi se vplačili.

Vsak član ma po preteku petih let pravico do dividende.

Slovenci in Slovenke! Ne zablite družbe sv. Cirila in Metoda!

Zlata svetilnja
Berolin, Pariz, Rim itd.

Seydlin
Najboljše kozm. čistilo za sobe

Iskdelmo: O. SEYDL
Štirajeva ulica 7.

Dr. J. Z., zobozdravnik, Moravska Ostrava. Natančno in temeljito sem preiskusil Vašo ustno vodo in Vaš zobni prašek, ki ju že dolgo rabim sam kakor tudi moji bolniki, zato Vam z veseljem izražam svoje mnenje: Ustnih vod in zobnih praškov se nahaja veliko, toda v resnici dobrih je zelo malo. Bolniki naj se torej poslužujejo le onega sredstva, o katerem je preizkušnja in večletna raba izpričala, da je v resnici dobro. In to je: „Seydlin“.

Žitne cene v Budimpešti.
Dne 25. novembra 1908

Pšenica za april 1909 . . . za 50 kg K 13-11
Rž za april za 50 kg K 11-10
Koruza za maj za 50 kg K 7-60
Oves za april za 50 kg K 8-87

Effektiv.
10 vin. višje.

Meteorološko poročilo,
V. št. 16 nad morjem 200. Predajati krašni tlak 734-9 mm.

Novem.	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v C	Vetrovi	Nalaga
24.	9. zv.	739-0	-0-3	slab jug	jasno
25.	7. zv.	742-5	-4-3	sl. zahod	„
„	2. pop.	741-6	3-6	slab jug	„

Srednja včerajšnja temperatura 12°, norm. 17°. Padavina v 24 urah 0-0 mm

Antonija Višnjevic

v torek, dne 24. novembra 1908 po dolgi in mučni bolezni mirno zaspa v Gospodu. 4293

Pogreb drage rajnice bode v četrtek, dne 26. novembra t. l. ob 2. popoldne, iz hiše žalosti, Karlovska cesta št. 2 na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, 24. novembra 1908.

Anton Bajec javlja v lastnem in v imenu vseh sorodnikov tužno vest, da je nje sestra, oziroma teta, gospodična

Antonija Višnjevic

po dolgi in mučni bolezni, prevlečena s sv. zakramenti za umirajoče danes, 24. t. m. ob 9. zjutraj preminila.

Pogreb drage pokojnice bode v četrtek, 26 t. m. ob 2. popoldne iz hiše žalosti, Karlovska cesta št. 2 k Sv. Križu 4322

Sv. maše zadušnice se bodo služile v vseh farnih cerkvah.

Ljubljana, 24. novembra 1908.

Namesto vsakega posebnega naznanila.

Marko Kralj

previden s tolažili svete vere v 69. letu starosti.

Pogreb bo v četrtek, dne 26. novembra ob polu 4. popoldne iz deželne bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

Brez vsakega posebnega obvestila.

Krojaški pomočnik

se sprejme takoj na malo delo pri Pavlu Vrtačniku v Kolodvorskih ulicah št. 26. 4290-2

Kontorist

išče primerne službe. Ponudbe pod „št. 35“ na uprav. „Slov. Naroda“. 4296-1

Lepo posestvo

v večjem mestu na Spod. Štajerskem, z dobro idočo gostilno, postajališčem, lepimi hlevi, veliko lednico in lepim vrtom, se prodaja pod jako ugodnimi pogoji. 4160-3

Kje, pove uprav. „Slov. Naroda.“

Velik, svetel prostor

prilagojen za kako skladišče, delavnico itd., se takoj odda. 4294

Natančnejše poizvedbe pri hišni upravitelji v Florijanskih ulicah št. 24.

Najlepši in najcenejši novoletni reklamni KOLEDARJI

z okusnim tiskom firme se dobe pri

Ivanu Bonaču v Ljubljani.

Vzorce dopošl em na željo brezplačno na ogled. 4320-1

Oddajajo se po skrajni ceni tudi sami bloki!

Kavarna in restavracija „Švicarija“

se priporoča cenj. občinstvu. 3890

Lepa Miklavževa, božična in novoletna darila

priporoča iz svoje velike zaloge 4318-1

A. ČEŠARK,
trafikaninja, trgovina igrač, plotenin in storjenega blaga.
Šelenburgove ulice št. 1.

„SLAVIJA“ 45-137

vzajemno zavarovalna banka v Pragi. Rez. fondi: 41,335.041-01 K. Izplačane odškodnine in kapitalije 97,814.430-97 K.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države s vseslovensko narodno upravo.

Vsa posnila dajejo zastonj.

Generalni zastop v Ljubljani, čigar pisarne so v lastnej bančnej hiši v Gospodskih ulicah št. 12.

Za februarški termin 1909 se išče lokal za prodajalno z enim večjim prostorom za delavnico. 4292-1

Ponudbe s ceno pod „XXX“ na upravništvu „Slov. Naroda“.

FR. BRÜCKNER, glasbila

(Dobavitelj zveze c. kr. državnih uradnikov) Schönbach pri Hebu, Češko priporoča najceneje najboljše glasbene instrumente in strune vseh vrst. Razpošiljanje po povzetju Zamena dovoljena ali denar nazaj. Ilustr. cenovnik zastoji in poštnine prosto. Stare mojstrske gosli in celo se zamenjajo ali kupujejo. 4141-3

Hiša

enonadstropna, z ograjenim vrtom in več stanovanji, se prodaja. Pripravna je tudi za obrtnike. Prosta lega ob Ljubljani, na Prulah št. 4 Ljubljana.

Pojasnila daje lastnica hiše ravnotam. 4143-3

Gostilna

„Pri Bobenčnu“ na Glincah z novo urejenimi prostori, acetijsko razsvetljavo in lepim vrtom s koncepcijo vred se odda zaradi bolezni takoj ali pozneje v najem.

Istotam se odda tudi prodajalnica, več stanovanj in delavnica. Več se izve na Glincah št. 37 pri Ljubljani. 4088-11

Trgovskega pomočnika

dobrega prodajalca in sprejme

Z. KRAJNC v Kranju trgovina delikates, specerije in dežel. pridelkov. 4299-1

Od 25. novembra do 25. decembra prodajam na svojih prostorih v šolskem dvorcu:

Prima slanina

brez kože od prašičev iz lastnih pitališč:

I. vrste kg K 1-50
II. „ „ „ 1-30

Meso istih prašičev:

I. vrste kg K 1-40
II. „ „ „ 1-20

4291-2

Elija Predovič.

Kavarna in restavracija „Švicarija“

se priporoča cenj. občinstvu. 3890

Lepa Miklavževa, božična in novoletna darila

priporoča iz svoje velike zaloge 4318-1

A. ČEŠARK,
trafikaninja, trgovina igrač, plotenin in storjenega blaga.
Šelenburgove ulice št. 1.

Zavaruje, posloplja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder postuje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in občnkoristne namene.

Razne prevode

Iz nemščine v slovenščino
cirkularjev, pisem in drugih tiskovin
oskrbi ceno v tej stroki izvešban
uradnik.

Naslov v upravnistvu „Slov.
Naroda“

Predstave ob delavnikih:

ob 4., 5., 6., 7. in 8. uri

Ob nedeljah in praznikih:

ob 10. in 11. uri popoldne in

ob 3., 4., 5., 6., 7., 8. in 9. uri popoldne.

Vsako soboto in sredo nov program

Slike se dobivajo samo iz prve svetovne
pariške tvornice Pathé Frères.

Kinematograf Pathé

prej „EDISON“

Dunajska cesta, nasproti kavarne „Evropa“.

Cene prostorov:

I. prostor 60 vin., II. prostor 40 vin.:

I. prostor otroci 40 vin., II. prostor

otroci in vojaki do narednika 20 vin.

Vsaki četrtek in soboto

od 3. do 6. ure predstave za učence

po znižani ceni. I. prostor 20 vin.

II. prostor 10 vin. 4298

V kavarni „AVSTRIJA“

je vsak četrtek

KONCERT

sesteta na lok. 4052 3

Začetek ob 9.

Vstop prost.

Vinski kis, liter po 32

Za slabokrvne in prebolele

Pijte pristni marsala v steklenicah 7¹⁰ l po K 1-50
najfinejše vino Wermouth v stekl. 7¹⁰ l po K 1-

Dalje priporočam:

Pristna namizna in desertna vina
najboljše produkcije po primernih cenah.

Direktni uvoz.

3910-8

FRANCESCO CASCIO, LJUBLJANA
Selenburgove ulice.

Nizko pod ceno

prodajam radi pomanjkanja prostora

obleke, površnike, zimske suknje in dežne plašče

3871 26 za gospode in dečke

kakor najmodernejšo konfekcijo za dame in deklice.

Konfekcijska trgovina **A. Lukič.** Pred Škofijo
št. 19.

IVAN & NIKOLAJ ŽIC

trgovina z vinom na debelo.

Ladje: „Domitila“ & „Štefanija“

v Pulju v Istri

prodajata vina:

4250-1

Visko (Lissa) rdeče	à 36 in 40 h	Dalmatinsko belo	à 36 in 40 h
„belo“	à 40 » 44 »	Schiller (Opolo)	à 32 » 36 »
Istrijsko rdeče	à 28 » 32 »	Teran (samo zrnje)	à 36 » 40 »
„belo“	à 32 » 36 »	Muškat beli, sladki	à 48 » 50 »
Dalmatinsko rdeče	à 28 » 32 »		

za liter franko iz Pulja v sodčih, ki se ne računajo, pač pa se morajo vrniti v najkrajšem
času franko Pulj. Razpošilja se samo s povzetjem. Naročila se sprejemajo od 56 litrov
naprej. Za pristnost vina jamčiva. Vino se mora shraniti v hladu ter načeti še šest tednov
po sprejemu. Steklenice se morajo dobro zamašiti in poleti — kolikor je mogoče shraniti v pesku.

Poštne pošiljke dvakrat na dan.

Trgovina s špecerijo, delikatesami in

vinarna

4080-10

Ljubljana **FR. KHAM** Ljubljana

nasproti hotela „Union“

priporoča razen vsega drugega blaga tudi:

nove letošnje ogrske salame.

Usak petek sveže morske ribe.

Brzjavaj: Kham, Ljubljana.

©. kr. avstrijske državne železnice.

Izveček iz voznega reda.

Veljaven od 1. oktobra 1908 leta.

Odhod iz Ljubljane juž. žel.

Prihod v Ljubljano juž. žel.

7-05 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorica, d. ž., Trst, c. kr. drž. žel., Beljak čez Podrožico, Celovec, Praga.	6-56 zjutraj. Osebn. vlak iz Beljaka juž. žel., Trbiž, Jesenice, Gorica, Trsta, Tržič.
7-07 utraj. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.	8-34 zjutraj. Osebn. vlak iz Kočevja, Straže Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.
9-26 predpoldno. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Beljak, (čez Podrožico) Celovec, Praga.	11-22 predpoldno. Osebn. vlak iz Praga Celovca, Beljaka juž. žel., čez Podrožico in Trbiž, Gorice drž. žel., Jesenice, Tržiča.
11-38 predpoldno. Osebn. vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel., Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, (čez Podrožico) Celovec, Praga.	2-32 popoldno. Osebn. vlak iz Kočevja, Straže Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.
1-05 popoldno. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.	4-13 popoldno. Osebn. vlak iz Beljaka juž. žel., Trbiž, Celovca, Beljaka (čez Podrožico) Gorica drž. žel., Trsta drž. žel., Jesenice, Tržiča.
3-45 popoldno. Osebn. vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel., Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, (čez Podrožico) Celovec, Praga.	6-50 zvečer. Osebn. vlak iz Praga, Celovca, Beljaka (čez Podrožico) Jesenice.
7-10 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.	8-37 zvečer. Osebn. vlak iz Kočevja, Straže Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.
7-35 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak, (čez Podrožico) Celovec, Praga.	8-45 zvečer. Osebn. vlak iz Beljaka juž. žel., Trbiž, Celovca, Beljaka (čez Podrožico) Trsta drž. žel., Gorica drž. žel., Jesenice, Tržiča.
10-40 ponoči. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak juž. žel., (čez Podrožico).	11-50 ponoči. Osebn. vlak iz Trbiž, Celovca, Beljaka (čez Podrožico) Trsta drž. žel., Gorice drž. žel., Jesenice.
Odhod iz Ljubljane drž. koležev:	Prihod v Ljubljano drž. koležev:
7-28 zjutraj. Osebn. vlak v Kamnik.	6-46 zjutraj. Osebn. vlak iz Kamnika.
7-05 popoldno. Osebn. vlak v Kamnik.	10-59 predpoldno. Osebn. vlak iz Kamnika.
7-10 zvečer. Osebn. vlak v Kamnik.	6-10 zvečer. Osebn. vlak iz Kamnika.
10-50 ponoči. Osebn. vlak v Kamnik. (Samo ob nedeljah in praznikih do 31. oktobra.)	9-59 ponoči. Osebn. vlak iz Kamnika. (Samo ob nedeljah in praznikih do 31. oktobra.)

G. kr. ravnateljstvo državnih železnic v Trstu.

šivilja

za odeje

dobi od trgovca z dežele obilo za-
sluška.

Naslov v uprav. „Slov. Naroda“.

parketska dela

prevzema ter da materijal

JOSIP PUH

Ljubljana, Gradaške ul. 20.

Ceno!

Solidno!

SUKNA

In modno

blago za obleke

priporoča firma

Karel Kocian

tvornica za sukno

v Humpolcu

na Češkem. 29

Tvorniške cene. Vzorci franko.

Zahtevajte zastoj

in franko moj veliki, bogato ilustrirani katalog
s preko 3000 slikami vseh vrst nikljastih, sre-
brnih in zlatih ur, dalje vseh vrst solidne zlat-
nine in srebrnine, glasbil, jeklenega in usnja-
tega blaga, kadilnih priprav itd. po izvirnih
3705-13 tvorniških cenah

Nikljasta ura remonto-
arka Sistem Roskopf pat. K 8-10
Švicarska izvirna Ros-
kopf pat. 4-
Registr. Adler Ros-
kopf nikljasta remon-
toarka na sidro 7-
Goldinasta remontoar-
ka s kolesjem „Luna“
in dvojnimi pokrovi 9-
Srebrna remont. s ko-
lesjem „Gloria“ odprto
Srebrna remontoarka
z dvojnimi i. okrovi 12-50

Srebrna oklopna verižica z obročkom 2-60
na vzmet, 15 gr teže 2-60
Ruska tulska nikljasta remontoarka s kolesjem
„Luna“ K 10-50, ura s kukavico K 8-50, budil-
nica K 2-90, kuhinjska ura K 8-
waldska ura K 2-60.

Za vsako uro 3 leta pisnega jamstva.
Zamena dovoljena ali denar nazaj.
Prva tvornica za ure **Ivan Konrad**, c. kr.
dvorni dobavitelj, Most št. 667, Češko.

Ant. Bajec

naznanja sl. p. n. občinstvu, da se
nahaja njegova

vrtnarija
na Karlovski cesti št. 2,
cvetlični salon
pa pod Trančo.

Izdelovanje šepkov, vencev l. t. d.
Okusno delo in zmerno ceno. 48

:: Zunanja naročila točno. ::

Konkurenca! Novo vino

lastnega pridelka,

trrdke **BR. NOVAKOVIČ**

rdeče (opolo) 24 in 28, rumeno 32 vinarjev 1/2 litra itd.

se toči v Sodnijskih ulicah št. 4 in na Rimski cesti št. 5.

Toči se tudi pivo iz zagrebške delniške pivovarne.

Velika izbira zadnje novosti, 1908 Sezija 1909

damskih in otroških klobukov.

Najnovejše bluze svilnate, batistne, čipkaste,

volnate in iz modnega blaga,

moderni pasovi, damski in otroški predpasniki,

spodnja krila, ovratniki in kravate.

F. Just-Maschke

Ljubljana, Židovske ulice šte. 3. 2252 93

kožuhovino podloženi

kratki sako, mestni in potni kožuhi po vsaki

ceni kakor tudi konfekcijo za gospode, dame,

dečke, deklice in otroke priporoča v največji izbiri

„Angleško skladišče oblek“ O. Bernatovič

Ljubljana, Mestni trg 5.

I. Wanek

krznar in izdelovatelj čepic

v Ljubljani, Sv. Petra cesta šte. 21

priporoča sl. občinstvu svojo bogato zalogo najfinejših kožuhov,

klobukov, lastno izdelovanje čepic vseh vrst ter velika zaloga

raznovrstnih kož. St. vojaštvo se opozarja na bogato izbrano

kap in vseh drugih vojaških potrebščin.

Prevzema vsa v svojo stroko spadajoča popra-
vila proti najnižji ceni ter kupuje kože divjačine

po najvišjih dnevnih cenah.

Postrežba točna, cene solidne.

Aviso!

Vojna uprava kupi po trgovskih obi za čajih

Gradec 1600 q sena, 1400 q steljne slame, 300 q posteljne slame,

Maribor 3500 q „ 1800 q „ „ 600 q „ „

Celovec 2700 q „ 1400 q „ „ 300 q „ „

Beljak 3200 q „ 2800 q „ „ 300 q „ „

Ljubljano 1000 q „ „ „ „ „

Gorice 8200 q „ 1500 q „ 1900 q premoga

Pulj 500 q steljne slame, 1600 q pesteljne slame, 3400 q pre-
moga in 2380 m³ trdih drv.

Zadavne zagotovitvene obravnave bodo pri pristojnih vojaških pre-
skrbovalnih skladiščih, in sicer: v Gradcu 14. decembra, v Mariboru 5. de-
cembra, v Celovcu 7. decembra, v Beljaku 17. decembra, v Ljubljani

4. decembra, v Gorici 3. decembra in v Pulju 12. decembra t. l.

Kolkovane prodajne ponudbe morajo do najkasneje 9. dopoldne

dospeti pri označenih obravnavališčih, kjer se tudi lahko vpogledajo natanč-

nejši pogoji iz tamkaj razgrnjenih popolnih nakupnih aviz in uzančnih zvezkov.

V Gradcu, novembra 1908.

Od c. kr. intendance 3. voja.

Genjenim odjemalcem

v Ljubljani in na deželi

se priporoča

6831 6

slovenska špecerijska trgovina

na debelo in drobno

M. Spreitzer,

Ljubljana Stari trg (pri Plavcu).

Pristen dober
brinjevec

se dobi pri 309 24
L. SEBENIKU v Spod. Šiški.

Slovenci! Kupujte in zahtevajte po vseh
trgovinah edinole **Ivan Kebrovo**

Vodovodi

kanalizacije, kopališke naprave

Inženir - hidroteht
Konrad Lachnik, Ljubljana

Beethovenove ulice šte. 4.

Brzjavlj: Lachnik-Ljubljana.

najboljše čistilo za čevlje in usnje **à 24 vin.**
v prid družbi sv. Cirila in Metoda.

Projekti in izvršitev pri domači
specialni tvrdki
(tehn. zved. mnenja ob poveritvi
gradbe **zastonj**).

Slovenska trdka čevljev
[domačega in tvariškega izdelka]

MATEJ OBLAK

čevljarski mojster

Kongresni trg šte. 6 v Ljubljani

se slavnemu občinstvu priporoča.

Po meri naročena dela se najsolidneje izvršujejo
v lastni delavnici.

3462-14

Veliko zalogo
gramofonov in plošč

udi s slovenskimi kom d;

plošče

od

1.80

naprej

pri-

poroča

FR. P. ZAJEC, urar

2291 Ljubljana, S arl trg 26.

43

Pozor! **Krasne** **BLUZE** **Pozor!**
največja izbira v svili in drugem
modnem blagu tudi po meri.
Vsakovrstna krila, perilo
in otroške obleke
priporoča po najnižjih cenah
M. KRISTOFIČ
por. Bučar
STARI TRG št. 28.

Edina slovenska trdka
v Ljubljani

za napeljavo vodovodov,
kopeli, stranišč, školjk

in vseh v to stroko spadajočih
del v mestu in na deželi. 4260-2

Jakob Babnik
v Ljubljani

Poljanska cesta št. 3.

Cene solidne, točna postrežba.

Pozor! **Pozor!**
Kavarna
„Leon“
V Ljubljani 399 49
na Starem trgu št. 30
je vsaki dan
vso noč odprta.
Na razpolago je najnovejši
ameriški biljard in elek-
trični klavir. o o
Z odličnim spoštovanjem
Leo in Fani Pogačnik.

Na debelo in drobno po nizkih
cenah priporočam svojo bogato
založeno

trgovino

z galanterijskim in vseh
vrst kramarskim blagom
in pleteninami. 9

Devocionalije
in vse vrste blago za božja pota.

Tvorniška zaloga kranj. glavnikov.

Anton Škof

Prva in najstarejša trgovina
Dunajska c., v bližini gostilne „št. 6“

Izdelujejo se rokavice po meri.
A. Leutgeb
edini rokavičar in bandažist
v Ljubljani, Pod Trančo šte. 1.
Priporoča svojo veliko zalogo zimskih podložnic, lovskih
volanov in usnatih glavic rokavic vsake barve in
vsake dolžnosti za dame. 4240-2
Priporoča svojo veliko zalogo raznovrstnih kilnih pasov,
obveze, podslomb, životnih in trebušnih povojev, guma-
stih nogavic, veliko zalogo irigatorjev za ženske in
vse pritlikline ter vse druge gumaste reči itd.
Tu se tudi snajajo rokavice.

Zaloga pohištva
v ljubljanskem „Kolizeju“ na Marije Terezije
cesti šte. 11
Puc & Komp.
dobavlja kompletne sobne opreme. Vedno velika izbira. Tapetniško
blago in železno pohištvo. Lastne delavnice. 2825 30

*** Slovenci Slovincem ***
Zelo važno za trgovce in obrtnike!
Ker imam še precejšnjo zalogo
reklamnih koledarjev za leto 1909
in je sedaj skrajni čas, da si jih vsakdo nabavi, zahtevajte
vzorce katere radevolje pošiljam na ogled.
Cene so brez konkurence
tako da mi je mogoče s tiskom in blokom vred oddajati
komad po 15 vin.
Vsem Slovincem se priporoča
Fr. Iglič, Ljubljana, Mestni trg 11.
Podpirajmo se medsebojno! V slogi je moč!

Novost!
Zastonj in poštne prosto naročajte
moj novi veliki
cenik s koledarjem
za vsakovrstna darila, ki je ravno izšel.
FR. ČUDEN urar in trgovec
v Ljubljani.

Pozor! Slovenske dame! Pozor!
Elegantne klobuke
za dame in za otroke
2821-21 priporoča
A. Vivod-Mozetič
v Ljubljani, Stari trg št. 21
modna trgovina ter salon za damske klobuke.
Filiatka v Kranju, Glavni trg.

Slovenske gospodinje!
Ako se ravnate po geslu „Svoji k svojim“,
tedaj ne kupujte več kavne primesi (cikorije) iz nemških
tovarn, temveč samo
„Zvezdno“ cikorijo
ki jo izdeluje „Prva jugoslovanska tovarna za
kavne surogate“ v Ljubljani.
Zaurnite odločno podobno nemško blago in
zahtevajte pri svojem trgovcu, naj se vam da slovenska
„Zvezdna“ cikorija

Na debelo in drobno po nizkih
cenah priporočam svojo bogato
založeno
trgovino
z galanterijskim in vseh
vrst kramarskim blagom
in pleteninami. 9
Devocionalije
in vse vrste blago za božja pota.
Tvorniška zaloga kranj. glavnikov.
Anton Škof
Prva in najstarejša trgovina
Dunajska c., v bližini gostilne „št. 6“

HUPFELD
Hupfeldovi glasbeni instrumenti
z navijanjem na utež in elektriškim obratom
stoje glede na
preprosto praktično konstrukcijo
nepokončljivo stanovitnost
elegančno lepobarno opremo
odlično in razlikovito proizvajanje glasbe
nedosežno na prvem mestu.
Vsak hotelir, kavarnar in gostilničar, ki bi rad povzdignil promet
v svojih prostorih in s tem pomnožil promet jedila in pijače, naj si
naroči brezplačne cenike.
Ludvig Hupfeld d. d., Dunaj
VI., Mariahilferstrasse 5/7.
Prva in najstarejša tovarnica Evrope klavirnih igralnih instrumentov.
47 prvih oddlik. 750 delavcev.